

فصلنامه خانواده‌درمانی کاربردی

بررسی روایی و پایایی مقیاس عملکرد اجرایی خانواده در بین افراد متاهل بالای ۱۸ سال

دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران
استادیار گروه روانشناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران

سلمان جوانبخت^{id}

زهرا یوسفی*^{id}

z.yousefi@khuisf.ac.ir

ایمیل نویسنده مسئول:

پذیرش: ۱۴۰۱/۱۰/۰۲

دریافت: ۱۴۰۰/۰۹/۰۲

فصلنامه علمی پژوهشی
خانواده‌درمانی کاربردی

شاپا (الکترونیکی) ۲۴۳۰-۲۷۱۷
<http://Aftj.ir>

دوره ۳ | شماره ۴ پیاپی ۱۳ | ۵۸۴-۵۵۶
زمستان ۱۴۰۱

نوع مقاله: پژوهشی

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی روایی و پایایی مقیاس عملکرد اجرایی خانواده در بین افراد متاهل بالای ۱۸ سال شهر اصفهان انجام شد. بنابراین پژوهش از نوع زمین‌یابی و ابزارسازی بود. **روش پژوهش:** این پژوهش از نوع پیمایشی و ابزارسازی بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه زنان و مردان متاهل بالای ۱۸ سال شهر اصفهان تشکیل می‌دادند. نمونه آماری ۴۰۰ مرد و زن بودند که به شکل در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل مقیاس عملکرد اجرایی (جیوآ، اسکوید، گای و کنوردی، ۲۰۰۰) و پرسشنامه تجربه هیجانی نسبت به همسر (غفرالهی، یوسفی، ۱۳۹۹) بود. داده‌ها در دو بخش توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) و استنباطی (همبستگی پیرسون، آلفای کرانباخ و تحلیل عامل اکتشافی) تحلیل شد. **یافته‌ها:** نتایج نشان داد همسانی درونی ($\alpha=0/75$)، پایایی بازآزمایی ($r=0/450$ و $P<0/01$) و هماهنگی سؤالات مناسب بود. از آنجا که نمره بالاتر در عملکرد اجرایی خانواده نشان از عملکرد اجرایی ضعیف‌تر است شواهد بررسی روایی واگرا با مقیاس تجربه هیجانی منفی ($r=0/576$ و $P<0/01$) نسبت به همسر رابطه مثبت و معنادار نشان داد و نتایج روایی همگرا نشان داد بین نمره کل این مقیاس با مقیاس تجربه هیجانی مثبت نسبت به همسر ($r=-0/276$ و $P<0/01$) و عملکرد خانواده ($r=-0/711$ و $P<0/01$) رابطه منفی و معنادار وجود دارد همچنین بین عملکرد اجرایی با عملکرد اجرایی خانوادگی رابطه منفی و معنادار وجود داشت ($r=-0/671$ و $P<0/01$) که موید روایی همزمان است. نتایج تحلیل عامل اکتشافی نشان داد که این مقیاس از هشت عامل تشکیل شده است. همچنین همبستگی هر عامل با نمره کل معنادار بود که همگی موید روایی سازه این مقیاس هستند. **نتیجه‌گیری:** با توجه به این یافته‌ها می‌توان گفت که مقیاس عملکرد اجرایی از ویژگی‌های مطلوب روان‌سنجی برخوردار است و می‌توان از آن در حوزه آموزشی و پژوهشی و مشاوره استفاده کرد.

کلیدواژه‌ها: ویژگی‌های روانسنجی، عملکرد اجرایی، عملکرد اجرایی خانوادگی، عملکرد خانوادگی.

به این مقاله به شکل زیر استناد کنید:
درون متن:
(جوانبخت و یوسفی، ۱۴۰۱)

در فهرست منابع:

جوانبخت، س.، و یوسفی، ز. (۱۴۰۱). بررسی روایی و پایایی مقیاس عملکرد اجرایی خانواده در بین افراد متاهل بالای ۱۸ سال. *خانواده‌درمانی کاربردی*، ۳(۴)، ۵۸۴-۵۵۶.

مقدمه

نقش و اهمیت خانواده در بسیاری از مسائل زندگی افراد به وضوح قابل مشاهده است؛ خانواده اولین بخش از یک اجتماع است که هر یک از افراد به صورت تولد، فرزند خواندگی، یا ازدواج به آن وارد می‌شوند. روابط بین افراد خانواده و نقش‌هایی که هر یک از اعضا بر عهده می‌گیرند، می‌تواند بر شکل‌گیری شخصیت و نحوه تعاملات افراد اثر بگذارد (کریم‌نژاد و یوسفی، ۱۳۹۷)؛ علاوه بر ژن‌های مشابه، سبک‌های ارتباطی افراد یک خانواده نیز منجر به پیدایش خصوصیات مشترک در بین آن‌ها می‌شود. می‌توان گفت بخش مهمی از شخصیت افراد که در دوران بزرگسالی نمایان می‌شود، حاصل سبک‌های تربیتی و تعاملی خانواده در دوران کودکی و نوجوانی است. ویژگی‌های شخصیتی در طول سال‌ها به تدریج تثبیت می‌شوند و به همین خاطر تغییر آن‌ها در بزرگسالی کار مشکلی است (رجالی و یوسفی، ۱۳۹۹). گرچه عملکرد سیستم بر اعضای خانواده اثر می‌گذارد اما از سوی دیگر هر یک از اعضای خانواده نیز از عملکرد اجرایی^۱ برخوردارند که بر عملکرد خانوادگی و کارکرد خانواده اثر می‌گذارد.

عملکرد اجرایی به مجموعه‌ای از عملیات‌های پردازشی عالی ذهن اطلاق می‌گردد که براساس رفتارهای هدفمند، چارچوبی برای رسیدن به هدف فراهم کند. به زبان ساده‌تر هنگامی که افراد می‌خواهند مساله‌ای را حل کنند (که جزء مسائل روزمره آن‌ها حساب نمی‌شود) از قابلیت‌های ذهنی بهره می‌گیرند که اصطلاحاً عملکرد اجرایی نام دارد. این قابلیت‌ها مربوط به قسمت‌های جلو مغز و شبکه‌های وسیع عصبی است که با آن مرتبط می‌باشد (نوده‌ئی، صرامی و کرامتی، ۱۳۹۵). عملکردهای اجرایی وظایف و نقش‌های مختلفی دارد که در کلیه افراد و در هر سن و جنس، به فراخور سن، قدرت عملکرد و سلامت عملکرد در زندگی تاثیرگذار است. در واقع عملکردهایی هم‌چون سازمان‌دهی، تصمیم‌گیری، حافظه‌کاری، حافظه تبدیل^۲، کنترل حرکتی، احساس و ادراک زمان^۳، پیش‌بینی آینده، بازسازی، زبان درونی و حل مساله را می‌توان از جمله مهم‌ترین عملکردهای اجرایی دانست که در زندگی، یادگیری و عملکردهای هوشی به انسان کمک می‌کند (بارکلی و مورفی، ۲۰۱۰). بنابراین به نظر می‌رسد عملکرد اجرایی اعضای خانواده می‌تواند نوعی عملکرد اجرایی را برای کل خانواده رقم بزند که تا کنون ارزیابی و پرداختن به آن در متون چاپ شده مورد غفلت قرار گرفته است. انطباق ابزارهای موجود در این زمینه با فضای خانواده و ساخت ابزار عملکرد اجرایی خانواده می‌تواند نقطه مناسبی برای آغاز بررسی عملکرد اجرایی خانواده باشد.

به نظر می‌رسد عملکرد اجرایی خانوادگی و مدیریت وظایف خانگی و خانوادگی اثر چشم‌گیری بر عملکرد خانوادگی دارد. گرچه برای عملکرد خانوادگی ابعاد مختلفی تعریف شده است اما سه بعد اصلی برای آن در نظر گرفته شده است که عبارت است از حل مسئله، کنترل رفتار، آمیختگی عاطفی، ارتباطات، نقش‌ها و پاسخگویی عاطفی است (فوگارتی^۴، ۲۰۰۹؛ یوسفی، ۲۰۱۲). همچنین عملکرد اجرایی خانوادگی می‌تواند وضعیت هیجانات را در خانواده تنظیم کند و باعث شود تا زوجین نسبت به یکدیگر تجارب هیجانی خاصی

1. Family function

2 Maintenance and shift

3 Timesensation and prception

4. Fogarty

داشته باشند، تجارب هیجانی نسبت به همسر، به هیجان‌های اشاره دارد که یکی از زوجین در موقعیت‌های زوجی، ارتباطی و یا خانوادگی نسبت به همسرش تجربه می‌کند این هیجان‌ها می‌توانند مثبت یا منفی باشند هیجان‌ها مثبت همچون عشق، علاقه، امید و خوش‌بینی نسبت به همسر است در حالیکه هیجان‌ها منفی افسردگی، اضطراب، بدبینی، ناامیدی و یا نفرت است (غفرالهی، اعتمادی، یوسفی، ترکان و اعتمادی، ۱۴۰۰). بدین ترتیب سنجش این متغیر در بافت خانواده و پژوهش‌های بیشتر در این زمینه نیازی به ابزاری مناسب دارد و ساخت آن امری ضروری است.

تا کنون ابزارهای گوناگونی در زمینه عملکرد خانوادگی ساخته شده‌اند از جمله مقیاس عملکرد خانواده استین و ریزمن (۱۹۸۰) هم‌چنین ابزارهای مختلفی برای سنجش متغیرهای خانوادگی وجود دارد از جمله این ابزارهای می‌توان به پرسشنامه روابط خانوادگی^۱ (اولسون و بارونز، ۱۹۹۶)، پرسشنامه صمیمیت زناشویی (باگاروزی، ۲۰۱۴) مقیاس محیط خانواده (موس، ۱۹۹۴) اشاره کرد. اپستاین، بالدوین و بیشاپ (۱۹۸۳) نیز براساس مدل مک مستر مقیاس عملکرد خانواده را آماده کردند. همانگونه که مشاهده می‌شود علیرغم توجه به عملکرد خانواده در قالب ابعاد خانوادگی، مقاله چاپ شده‌ای در خصوص عملکرد اجرایی خانواده یافت نشد به نظر می‌رسد بسیاری از آشفتگی‌هایی خانوادگی ناشی از ضعف در عملکرد اجرایی خانوادگی است که طی آن وظایف مربوط به خانه‌داری و وظایف روزمره خانوادگی دچار اختلال است بنابراین ارتقای آن می‌تواند عامل مهمی در آرامش خانواده باشد. از این رو این پژوهش بر آن شد تا ابزاری برای سنجش عملکرد اجرایی تهیه نماید چنین ابزاری می‌تواند به سنجش این سازه کمک کرده و به غنای متون مربوط به عملکرد اجرایی در بافت خانواده کمک نماید همچنین مشاوران می‌توانند از این ابزار برای سنجش دستاوردهای مشاوره خانواده در زمینه بهبود ایفای نقش، وظیفه‌شناسی و انضباط خانوادگی استفاده نمایند از این رو پژوهش حاضر بر آن بود تا به این سوال پاسخ دهد: آیا مقیاس عملکرد اجرایی خانوادگی از ویژگی‌های روانسنجی مناسب برخوردار است؟

روش پژوهش

تحقیق حاضر با هدف بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس عملکرد اجرایی خانوادگی در بین متاهلین شهرستان اصفهان انجام شد. بنابراین با توجه به اینکه این پژوهش از نوع ساخت و هنجاریابی پرسشنامه است از جمله پژوهش‌های پیمایشی به حساب می‌آید و از سوی دیگر به منظور بررسی اعتبار و پایایی و روش‌های آماری مرتبط با آن از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه متاهلین از مناطق مختلف هشت‌گانه شهرداری شهر اصفهان بوده‌اند. به منظور تعیین حجم نمونه با توجه به اینکه یکی از روش‌های آماری تحلیل عامل اکتشافی بود، طبق نظر واتکینز (۲۰۱۸) لااقل ۳۰۰ نفر لازم است، بنابراین حجم نمونه ۳۰۰ نفر در نظر گرفته شد. واحد پژوهش حاضر، متاهلین شهر اصفهان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ در شهر اصفهان بود. ملاک‌های ورود به این پژوهش عبارت بودند از: حداقل سن ۱۸ سال، نداشتن معلولیت ذهنی یا جسمانی (شدید)، متاهل بودن؛ و ملاک‌های خروج عبارت بودند از: نداشتن سلامت روان، زندگی به شکل متارکه و تجرد.

ابزار پژوهش

^۱. Enrich

۱. پرسشنامه عملکرد اجرایی^۱. پرسشنامه عملکرد اجرایی (جیوآ، اسکوید، گای و کنوردی، ۲۰۰۰) به منظور بررسی جنبه‌های مختلف عملکردهای بخش پیشین قطعه پیشانی مغز و ناحیه پشتی لوب پیشانی تدوین گردیده است. این پرسشنامه ویژه کودکان و نوجوانان دختر و پسر سنین ۵-۱۸ سال تهیه شده بود. گلکار و یوسفی (۱۴۰۰) این پرسشنامه را که دارای ۸۶ گویه است را برای بزرگسالان منطبق کرد و روایی و پایایی آن را بررسی کرد. این آزمون روی یک طیف پنج درجه‌ای از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم نمره‌گذاری می‌شود. هشت کارکرد اجرایی عمده که در این آزمون سنجیده می‌شوند عبارتند از بازداری، جهت‌دهی، کنترل هیجانی، آغاز به کار و تکلیف، حافظه فعال، سازمان‌دهی و نظارت. ضریب پایایی بازآزمایی، خرده مقیاس‌های رتبه‌بندی، رفتاری عملکردهای اجرایی در کارکرد بازداری ($\alpha=0/91$)، جهت‌دهی ($\alpha=0/81$)، کنترل هیجانی ($\alpha=0/91$)، آغاز به کار ($\alpha=0/80$)، حافظه فعال ($\alpha=0/71$)، برنامه‌ریزی ($\alpha=0/81$)، سازمان‌دهی و اجرا ($\alpha=0/79$)، نظارت ($\alpha=0/78$)، شاخص تنظیم رفتار ($\alpha=0/91$)، شاخص فراشناخت ($\alpha=0/87$) و نمره کلی آن ۰/۸۹ به دست آمد. در این پژوهش مجدداً همسانی درونی برای هر خرده‌مقیاس محاسبه شد که به این شرح می‌باشد. کارکرد اجرایی بازداری (۰/۵۸۷)، کارکرد اجرای جهت‌دهی (۰/۷۹۰)، کارکرد اجرایی کنترل هیجانی (۰/۸۰۸)، کارکرد اجرایی آغاز به کار-تکلیف (۰/۷۳۹)، کارکرد اجرایی حافظه فعال (۰/۸۰۳)، کارکرد اجرایی برنامه‌ریزی (۰/۷۶۱)، کارکرد اجرایی سازمان‌دهی اجرا (۰/۷۵۹)، کارکرد اجرایی نظارت (۰/۶۴۸)، عملکرد اجرایی کل (۰/۹۴۰) در جدول زیر خرده‌مقیاس‌های عملکرد اجرایی به همراه سوالات آن آمده است. لازم به ذکر است، نمره بالاتر نشانه‌ی عملکرد اجرایی پایین‌تر است در این پژوهش سوالات این پرسشنامه برای سنین بزرگسالی منطبق شد. در پژوهش جیوآ، اسکوید، گای و کنوردی (۲۰۰۰) برای هر یک از خرده‌مقیاس‌ها محاسبه شد که به شرح زیر می‌باشد. عملکرد اجرایی بازداری (۰/۵۷۸)، عملکرد اجرایی جهت‌دهی (۰/۷۹۰)، عملکرد اجرایی کنترل هیجانی (۰/۸۰۸)، عملکرد اجرایی آغاز به کار تکلیف (۰/۷۳۹)، عملکرد اجرایی حافظه فعال (۰/۸۰۳)، عملکرد اجرایی برنامه‌ریزی (۰/۷۶۱)، عملکرد اجرایی سازمان‌دهی اجرا (۰/۷۵۹)، عملکرد اجرایی نظارت (۰/۶۴۸)، عملکرد اجرایی ضعیف (۰/۹۴۰). گلکار و یوسفی (۱۴۰۰) هم‌چنین تحلیل عامل اکتشافی روایی سازه آن را برای بزرگسالان تایید کرده و روایی واگرای آن با رضایت زناشویی و روابط خانوادگی بررسی و تایید شده است. لازم به ذکر است که نمره بالاتر در این آزمون نشان از عملکرد اجرایی ضعیف‌تر دارد.

۲. مقیاس عملکرد خانواده. مقیاس سنجش عملکرد خانواده توسط اپشتاین، بالدوین و بیشاپ (۱۹۸۳)، با هدف توصیف ویژگی‌های سازمانی و ساختاری خانواده ابداع گردیده است. این ابزار ۶۰ گویه ای، مبتنی بر الگوی عملکرد خانواده مک مستر طراحی گردیده است. این مقیاس، شش بعد از عملکرد خانواده را با هدف بررسی شرایط سلامت کلی یا آسیب شناختی خانواده شامل: حل مساله، ارتباط، نقش‌ها، همراهی عاطفی، آمیزش عاطفی و کنترل رفتار را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. هر گویه این مقیاس در روی طیف لیکرت چهار درجه‌ای از کاملاً موافق (۱) تا کاملاً مخالف (۴) نمره‌گذاری می‌شود. حیطه‌های مشکل‌دار را به ساده‌ترین و مؤثرترین وجه ممکن شناسایی می‌کند. به سوال‌ها (یا عباراتی) که توصیف عملکرد ناسالم‌اند،

¹ Excutive function

² . Gioia, Isquith, Guy, & Kenworthy

یعنی سوال‌های شماره ۱، ۴، ۵، ۷، ۸، ۹، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۷، ۱۹، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۵، ۲۸، ۳۱، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۷، ۳۹، ۴۱، ۴۲، ۴۴، ۴۵، ۴۷، ۴۸، ۵۱، ۵۲، ۵۳، ۵۴، ۵۸، ۵۹، ۶۰، ۶۱، ۶۲، ۶۳، ۶۴، ۶۵، ۶۶، ۶۷، ۶۸، ۶۹، ۷۰، ۷۱، ۷۲، ۷۳، ۷۴، ۷۵، ۷۶، ۷۷، ۷۸، ۷۹، ۸۰، ۸۱، ۸۲، ۸۳، ۸۴، ۸۵، ۸۶، ۸۷، ۸۸، ۸۹، ۹۰، ۹۱، ۹۲، ۹۳، ۹۴، ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۹۸، ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۰۴، ۱۰۵، ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۳، ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۱۷، ۱۱۸، ۱۱۹، ۱۲۰، ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲۴، ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۲۹، ۱۳۰، ۱۳۱، ۱۳۲، ۱۳۳، ۱۳۴، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۳۹، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۴۳، ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۴۷، ۱۴۸، ۱۴۹، ۱۵۰، ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۵، ۱۵۶، ۱۵۷، ۱۵۸، ۱۵۹، ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۶۷، ۱۶۸، ۱۶۹، ۱۷۰، ۱۷۱، ۱۷۲، ۱۷۳، ۱۷۴، ۱۷۵، ۱۷۶، ۱۷۷، ۱۷۸، ۱۷۹، ۱۸۰، ۱۸۱، ۱۸۲، ۱۸۳، ۱۸۴، ۱۸۵، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۸۹، ۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۳، ۱۹۴، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۷، ۱۹۸، ۱۹۹، ۲۰۰، ۲۰۱، ۲۰۲، ۲۰۳، ۲۰۴، ۲۰۵، ۲۰۶، ۲۰۷، ۲۰۸، ۲۰۹، ۲۱۰، ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۱۳، ۲۱۴، ۲۱۵، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۱۹، ۲۲۰، ۲۲۱، ۲۲۲، ۲۲۳، ۲۲۴، ۲۲۵، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۲۸، ۲۲۹، ۲۳۰، ۲۳۱، ۲۳۲، ۲۳۳، ۲۳۴، ۲۳۵، ۲۳۶، ۲۳۷، ۲۳۸، ۲۳۹، ۲۴۰، ۲۴۱، ۲۴۲، ۲۴۳، ۲۴۴، ۲۴۵، ۲۴۶، ۲۴۷، ۲۴۸، ۲۴۹، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۲، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۵۵، ۲۵۶، ۲۵۷، ۲۵۸، ۲۵۹، ۲۶۰، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۶۶، ۲۶۷، ۲۶۸، ۲۶۹، ۲۷۰، ۲۷۱، ۲۷۲، ۲۷۳، ۲۷۴، ۲۷۵، ۲۷۶، ۲۷۷، ۲۷۸، ۲۷۹، ۲۸۰، ۲۸۱، ۲۸۲، ۲۸۳، ۲۸۴، ۲۸۵، ۲۸۶، ۲۸۷، ۲۸۸، ۲۸۹، ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۲، ۲۹۳، ۲۹۴، ۲۹۵، ۲۹۶، ۲۹۷، ۲۹۸، ۲۹۹، ۳۰۰، ۳۰۱، ۳۰۲، ۳۰۳، ۳۰۴، ۳۰۵، ۳۰۶، ۳۰۷، ۳۰۸، ۳۰۹، ۳۱۰، ۳۱۱، ۳۱۲، ۳۱۳، ۳۱۴، ۳۱۵، ۳۱۶، ۳۱۷، ۳۱۸، ۳۱۹، ۳۲۰، ۳۲۱، ۳۲۲، ۳۲۳، ۳۲۴، ۳۲۵، ۳۲۶، ۳۲۷، ۳۲۸، ۳۲۹، ۳۳۰، ۳۳۱، ۳۳۲، ۳۳۳، ۳۳۴، ۳۳۵، ۳۳۶، ۳۳۷، ۳۳۸، ۳۳۹، ۳۴۰، ۳۴۱، ۳۴۲، ۳۴۳، ۳۴۴، ۳۴۵، ۳۴۶، ۳۴۷، ۳۴۸، ۳۴۹، ۳۵۰، ۳۵۱، ۳۵۲، ۳۵۳، ۳۵۴، ۳۵۵، ۳۵۶، ۳۵۷، ۳۵۸، ۳۵۹، ۳۶۰، ۳۶۱، ۳۶۲، ۳۶۳، ۳۶۴، ۳۶۵، ۳۶۶، ۳۶۷، ۳۶۸، ۳۶۹، ۳۷۰، ۳۷۱، ۳۷۲، ۳۷۳، ۳۷۴، ۳۷۵، ۳۷۶، ۳۷۷، ۳۷۸، ۳۷۹، ۳۸۰، ۳۸۱، ۳۸۲، ۳۸۳، ۳۸۴، ۳۸۵، ۳۸۶، ۳۸۷، ۳۸۸، ۳۸۹، ۳۹۰، ۳۹۱، ۳۹۲، ۳۹۳، ۳۹۴، ۳۹۵، ۳۹۶، ۳۹۷، ۳۹۸، ۳۹۹، ۴۰۰، ۴۰۱، ۴۰۲، ۴۰۳، ۴۰۴، ۴۰۵، ۴۰۶، ۴۰۷، ۴۰۸، ۴۰۹، ۴۱۰، ۴۱۱، ۴۱۲، ۴۱۳، ۴۱۴، ۴۱۵، ۴۱۶، ۴۱۷، ۴۱۸، ۴۱۹، ۴۲۰، ۴۲۱، ۴۲۲، ۴۲۳، ۴۲۴، ۴۲۵، ۴۲۶، ۴۲۷، ۴۲۸، ۴۲۹، ۴۳۰، ۴۳۱، ۴۳۲، ۴۳۳، ۴۳۴، ۴۳۵، ۴۳۶، ۴۳۷، ۴۳۸، ۴۳۹، ۴۴۰، ۴۴۱، ۴۴۲، ۴۴۳، ۴۴۴، ۴۴۵، ۴۴۶، ۴۴۷، ۴۴۸، ۴۴۹، ۴۵۰، ۴۵۱، ۴۵۲، ۴۵۳، ۴۵۴، ۴۵۵، ۴۵۶، ۴۵۷، ۴۵۸، ۴۵۹، ۴۶۰، ۴۶۱، ۴۶۲، ۴۶۳، ۴۶۴، ۴۶۵، ۴۶۶، ۴۶۷، ۴۶۸، ۴۶۹، ۴۷۰، ۴۷۱، ۴۷۲، ۴۷۳، ۴۷۴، ۴۷۵، ۴۷۶، ۴۷۷، ۴۷۸، ۴۷۹، ۴۸۰، ۴۸۱، ۴۸۲، ۴۸۳، ۴۸۴، ۴۸۵، ۴۸۶، ۴۸۷، ۴۸۸، ۴۸۹، ۴۹۰، ۴۹۱، ۴۹۲، ۴۹۳، ۴۹۴، ۴۹۵، ۴۹۶، ۴۹۷، ۴۹۸، ۴۹۹، ۵۰۰، ۵۰۱، ۵۰۲، ۵۰۳، ۵۰۴، ۵۰۵، ۵۰۶، ۵۰۷، ۵۰۸، ۵۰۹، ۵۱۰، ۵۱۱، ۵۱۲، ۵۱۳، ۵۱۴، ۵۱۵، ۵۱۶، ۵۱۷، ۵۱۸، ۵۱۹، ۵۲۰، ۵۲۱، ۵۲۲، ۵۲۳، ۵۲۴، ۵۲۵، ۵۲۶، ۵۲۷، ۵۲۸، ۵۲۹، ۵۳۰، ۵۳۱، ۵۳۲، ۵۳۳، ۵۳۴، ۵۳۵، ۵۳۶، ۵۳۷، ۵۳۸، ۵۳۹، ۵۴۰، ۵۴۱، ۵۴۲، ۵۴۳، ۵۴۴، ۵۴۵، ۵۴۶، ۵۴۷، ۵۴۸، ۵۴۹، ۵۵۰، ۵۵۱، ۵۵۲، ۵۵۳، ۵۵۴، ۵۵۵، ۵۵۶، ۵۵۷، ۵۵۸، ۵۵۹، ۵۶۰، ۵۶۱، ۵۶۲، ۵۶۳، ۵۶۴، ۵۶۵، ۵۶۶، ۵۶۷، ۵۶۸، ۵۶۹، ۵۷۰، ۵۷۱، ۵۷۲، ۵۷۳، ۵۷۴، ۵۷۵، ۵۷۶، ۵۷۷، ۵۷۸، ۵۷۹، ۵۸۰، ۵۸۱، ۵۸۲، ۵۸۳، ۵۸۴، ۵۸۵، ۵۸۶، ۵۸۷، ۵۸۸، ۵۸۹، ۵۹۰، ۵۹۱، ۵۹۲، ۵۹۳، ۵۹۴، ۵۹۵، ۵۹۶، ۵۹۷، ۵۹۸، ۵۹۹، ۶۰۰، ۶۰۱، ۶۰۲، ۶۰۳، ۶۰۴، ۶۰۵، ۶۰۶، ۶۰۷، ۶۰۸، ۶۰۹، ۶۱۰، ۶۱۱، ۶۱۲، ۶۱۳، ۶۱۴، ۶۱۵، ۶۱۶، ۶۱۷، ۶۱۸، ۶۱۹، ۶۲۰، ۶۲۱، ۶۲۲، ۶۲۳، ۶۲۴، ۶۲۵، ۶۲۶، ۶۲۷، ۶۲۸، ۶۲۹، ۶۳۰، ۶۳۱، ۶۳۲، ۶۳۳، ۶۳۴، ۶۳۵، ۶۳۶، ۶۳۷، ۶۳۸، ۶۳۹، ۶۴۰، ۶۴۱، ۶۴۲، ۶۴۳، ۶۴۴، ۶۴۵، ۶۴۶، ۶۴۷، ۶۴۸، ۶۴۹، ۶۵۰، ۶۵۱، ۶۵۲، ۶۵۳، ۶۵۴، ۶۵۵، ۶۵۶، ۶۵۷، ۶۵۸، ۶۵۹، ۶۶۰، ۶۶۱، ۶۶۲، ۶۶۳، ۶۶۴، ۶۶۵، ۶۶۶، ۶۶۷، ۶۶۸، ۶۶۹، ۶۷۰، ۶۷۱، ۶۷۲، ۶۷۳، ۶۷۴، ۶۷۵، ۶۷۶، ۶۷۷، ۶۷۸، ۶۷۹، ۶۸۰، ۶۸۱، ۶۸۲، ۶۸۳، ۶۸۴، ۶۸۵، ۶۸۶، ۶۸۷، ۶۸۸، ۶۸۹، ۶۹۰، ۶۹۱، ۶۹۲، ۶۹۳، ۶۹۴، ۶۹۵، ۶۹۶، ۶۹۷، ۶۹۸، ۶۹۹، ۷۰۰، ۷۰۱، ۷۰۲، ۷۰۳، ۷۰۴، ۷۰۵، ۷۰۶، ۷۰۷، ۷۰۸، ۷۰۹، ۷۱۰، ۷۱۱، ۷۱۲، ۷۱۳، ۷۱۴، ۷۱۵، ۷۱۶، ۷۱۷، ۷۱۸، ۷۱۹، ۷۲۰، ۷۲۱، ۷۲۲، ۷۲۳، ۷۲۴، ۷۲۵، ۷۲۶، ۷۲۷، ۷۲۸، ۷۲۹، ۷۳۰، ۷۳۱، ۷۳۲، ۷۳۳، ۷۳۴، ۷۳۵، ۷۳۶، ۷۳۷، ۷۳۸، ۷۳۹، ۷۴۰، ۷۴۱، ۷۴۲، ۷۴۳، ۷۴۴، ۷۴۵، ۷۴۶، ۷۴۷، ۷۴۸، ۷۴۹، ۷۵۰، ۷۵۱، ۷۵۲، ۷۵۳، ۷۵۴، ۷۵۵، ۷۵۶، ۷۵۷، ۷۵۸، ۷۵۹، ۷۶۰، ۷۶۱، ۷۶۲، ۷۶۳، ۷۶۴، ۷۶۵، ۷۶۶، ۷۶۷، ۷۶۸، ۷۶۹، ۷۷۰، ۷۷۱، ۷۷۲، ۷۷۳، ۷۷۴، ۷۷۵، ۷۷۶، ۷۷۷، ۷۷۸، ۷۷۹، ۷۸۰، ۷۸۱، ۷۸۲، ۷۸۳، ۷۸۴، ۷۸۵، ۷۸۶، ۷۸۷، ۷۸۸، ۷۸۹، ۷۹۰، ۷۹۱، ۷۹۲، ۷۹۳، ۷۹۴، ۷۹۵، ۷۹۶، ۷۹۷، ۷۹۸، ۷۹۹، ۸۰۰، ۸۰۱، ۸۰۲، ۸۰۳، ۸۰۴، ۸۰۵، ۸۰۶، ۸۰۷، ۸۰۸، ۸۰۹، ۸۱۰، ۸۱۱، ۸۱۲، ۸۱۳، ۸۱۴، ۸۱۵، ۸۱۶، ۸۱۷، ۸۱۸، ۸۱۹، ۸۲۰، ۸۲۱، ۸۲۲، ۸۲۳، ۸۲۴، ۸۲۵، ۸۲۶، ۸۲۷، ۸۲۸، ۸۲۹، ۸۳۰، ۸۳۱، ۸۳۲، ۸۳۳، ۸۳۴، ۸۳۵، ۸۳۶، ۸۳۷، ۸۳۸، ۸۳۹، ۸۴۰، ۸۴۱، ۸۴۲، ۸۴۳، ۸۴۴، ۸۴۵، ۸۴۶، ۸۴۷، ۸۴۸، ۸۴۹، ۸۵۰، ۸۵۱، ۸۵۲، ۸۵۳، ۸۵۴، ۸۵۵، ۸۵۶، ۸۵۷، ۸۵۸، ۸۵۹، ۸۶۰، ۸۶۱، ۸۶۲، ۸۶۳، ۸۶۴، ۸۶۵، ۸۶۶، ۸۶۷، ۸۶۸، ۸۶۹، ۸۷۰، ۸۷۱، ۸۷۲، ۸۷۳، ۸۷۴، ۸۷۵، ۸۷۶، ۸۷۷، ۸۷۸، ۸۷۹، ۸۸۰، ۸۸۱، ۸۸۲، ۸۸۳، ۸۸۴، ۸۸۵، ۸۸۶، ۸۸۷، ۸۸۸، ۸۸۹، ۸۹۰، ۸۹۱، ۸۹۲، ۸۹۳، ۸۹۴، ۸۹۵، ۸۹۶، ۸۹۷، ۸۹۸، ۸۹۹، ۹۰۰، ۹۰۱، ۹۰۲، ۹۰۳، ۹۰۴، ۹۰۵، ۹۰۶، ۹۰۷، ۹۰۸، ۹۰۹، ۹۱۰، ۹۱۱، ۹۱۲، ۹۱۳، ۹۱۴، ۹۱۵، ۹۱۶، ۹۱۷، ۹۱۸، ۹۱۹، ۹۲۰، ۹۲۱، ۹۲۲، ۹۲۳، ۹۲۴، ۹۲۵، ۹۲۶، ۹۲۷، ۹۲۸، ۹۲۹، ۹۳۰، ۹۳۱، ۹۳۲، ۹۳۳، ۹۳۴، ۹۳۵، ۹۳۶، ۹۳۷، ۹۳۸، ۹۳۹، ۹۴۰، ۹۴۱، ۹۴۲، ۹۴۳، ۹۴۴، ۹۴۵، ۹۴۶، ۹۴۷، ۹۴۸، ۹۴۹، ۹۵۰، ۹۵۱، ۹۵۲، ۹۵۳، ۹۵۴، ۹۵۵، ۹۵۶، ۹۵۷، ۹۵۸، ۹۵۹، ۹۶۰، ۹۶۱، ۹۶۲، ۹۶۳، ۹۶۴، ۹۶۵، ۹۶۶، ۹۶۷، ۹۶۸، ۹۶۹، ۹۷۰، ۹۷۱، ۹۷۲، ۹۷۳، ۹۷۴، ۹۷۵، ۹۷۶، ۹۷۷، ۹۷۸، ۹۷۹، ۹۸۰، ۹۸۱، ۹۸۲، ۹۸۳، ۹۸۴، ۹۸۵، ۹۸۶، ۹۸۷، ۹۸۸، ۹۸۹، ۹۹۰، ۹۹۱، ۹۹۲، ۹۹۳، ۹۹۴، ۹۹۵، ۹۹۶، ۹۹۷، ۹۹۸، ۹۹۹، ۱۰۰۰.

۳. **پرسشنامه عملکرد اجرایی خانوادگی.** پرسشنامه عملکرد اجرایی خانوادگی یک پرسشنامه محقق ساخته است که براساس پرسشنامه عملکرد اجرایی جیوا و همکاران (۲۰۰۰) و گلکار و یوسفی (۱۴۰۰) تهیه شد و سوالات آن متناسب با محیط خانواده تنظیم شد. و بر این اساس تهیه شد که عملکرد اجرایی اعضای خانواده می‌تواند در سیستم خانواده به شکل عملکرد اجرایی خانواده تجلی یابد. این پرسشنامه حاوی ۸۳ گویه است و روی یک مقیاس پنج درجه‌ای نمره‌گذاری می‌شود که در این پژوهش ویژگی‌های روان‌سنجی آن بررسی شد.

۴. **مقیاس تجربه هیجانی نسبت به همسر.** گویه‌های این مقیاس توسط یوسفی طراحی شده و توسط غفرالهی و همکاران (۱۴۰۰) استفاده شده است. هدف این مقیاس سنجش متغیر تجربه هیجانی نسبت به همسر است و نه هیجان (ترس، خشم، حسادت، غم، اضطراب و نگرانی، شادی و امید، عشق، نفرت) نسبت به همسر را پوشش می‌دهد. هر خرده مقیاس حاوی ۵ سوال است که روی یک طیف ۵ درجه‌ای از کاملاً موافقم (۱) تا کاملاً مخالفم (۵) نمره‌گذاری می‌شود. غفرالهی و همکاران (۱۴۰۰) آلفای کرانباخ آن را ۰/۹۲ و ویژگی‌های روان‌سنجی آن را مناسب گزارش کرده‌اند. این پرسشنامه به دو خرده مقیاس هیجان‌های (مثبت شادی و امید، عشق) و منفی (ترس، خشم، حسادت، غم، اضطراب و نگرانی و نفرت) تقسیم می‌شود که هر دو دسته هیجان قدرت پیش‌بینی مثلث‌سازی را داشته‌اند. غفرالهی و همکاران (۱۴۰۰) رابطه مثبت تجربه هیجانی منفی با مثلث‌سازی را موید روایی همگرایی و رابطه منفی تجربه هیجانی مثبت با مثلث‌سازی را موید روایی همگرا معرفی کرده‌اند. همچنین از تحلیل عامل اکتشافی دو خرده مقیاس استخراج شده است و تحلیل عامل تاییدی نیز این دو عامل را تایید کرده است. لازم به ذکر است این مقیاس نمره کل ندارد.

روش اجرا

مراحل زیر برای انجام این پژوهش انجام شده است: آماده‌سازی گویه‌های اولیه: ابتدا گویه‌های پرسشنامه عملکرد اجرایی گلکار و یوسفی (۱۴۰۰) مطالعه و گویه‌های آن با محیط خانواده تطبیق داده شد.

بررسی اعتبار محتوا: تعداد هفت کارشناس این اعتبارسنجی را انجام دادند. محققان برای برآورد اعتبار محتوای این پرسشنامه با بررسی دقیق تحقیقات پیشین و نظرخواهی از کارشناسان چهارچوب مفهومی روشنی را مشخص و آماده کردند. هنگامی که چهارچوب مفهومی تهیه شد، از هفت کارشناس آگاه به موضوع عملکرد اجرایی و همچنین آشنا به محیط خواسته شد برای حصول اطمینان از همخوان بودن سوالات مقیاس با چهارچوب مفهومی در پیش‌نویس مربوطه را بررسی کنند هر ارزیابی با استفاده از مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت از «کاملاً موافقم» تا «کاملاً مخالفم» انجام شد و هر کارشناس به طور مستقل میزان ارتباط هر سوال پرسش‌نامه با چهارچوب مفهومی را درجه‌بندی کرد در این مرحله تعدادی از سوالات حذف شد.

بررسی اعتبار صوری: این اعتبار ظاهر پرسش‌نامه را از جهت عملی بودن، قابل خواندن بودن، هماهنگی سبک و قالب و وضوح زبان کاربردی را ارزیابی کرد. بنابراین اعتبار صوری فرم قابلیت کاربرد بودن را بررسی کرد و در یک مطالعه مقدماتی ده پاسخ‌دهنده هر سوال را از لحاظ (۱) وضوح و روشنی واژه‌پردازی (۲) امکان پاسخ‌گویی مخاطبان هدف به سوالات و (۳) طرح اولیه و سبک ارزیابی کرد و فرم اعتبار صوری با طیف لیکرت ۵ درجه‌ای، ۱- کاملاً مخالف ۲- مخالف، ۳- نظری ندارم ۴- موافق و ۵- کاملاً موافق را کامل کردند. بررسی همسانی درونی: همسانی درونی همبستگی درونی سوالات ابزار را بررسی کرد و نشان می‌دهد تا چه میزان سوالات از نظر مفهومی با هم تناسب دارند. برای بررسی همسانی درونی مقیاس عملکرد اجرایی خانوادگی آلفای کرونباخ محاسبه شد. همچنین آلفا برای خرده‌مقیاس‌ها نیز محاسبه شد.

اعتبار سازه: اعتبار سازه به میزان ارتباط سوالات ابزار با سازه‌ی نظری مربوطه اشاره دارد. اعتبار سازه به جای اینکه تمایز کیفی بین «معتبر» «نامعتبر» باشد، یک ارزش کمی است. این نوع اعتبار به میزان ارتباط متغیر مستقل در نظر گرفته (سازه) با متغیر مستقل نماینده (شاخص) اشاره دارد. برای دستیابی به این اعتبار از اعتبار همزمان، اعتبار واگرا، همبستگی هر سوال با نمره کل، تحلیل عامل اکتشافی، همبستگی هر خرده‌مقیاس با نمره کل و تحلیل عامل تاییدی استفاده شد. در این پژوهش از روایی همگرا، همبستگی هر سوال با نمره کل و تحلیل عامل اکتشافی استفاده شد.

هنجاریابی: به منظور تعیین جایگاه افراد نسبت به میانگین و تعیین رتبه فرد در بین دیگران در عملکرد اجرایی هنجاریابی انجام شد به این منظور نمرات T پس از تبدیل نمرات خام به نمرات Z با استفاده از فرمول $T = 10Z + 50$ به دست آمد.

یافته‌ها

ویژگی‌های توصیفی اعضای نمونه بدین شرح بود: میانگین سن ۳۷ و انحراف معیار آن $5/4 \pm$ بود؛ ۶۵ درصد آزمودنی‌ها دو فرزند (۱۳۰ نفر)، ۲۳ درصد دو فرزند (۴۶ نفر) و ۷٪ (۱۴ نفر) آنان بیش از دو فرزند داشتند. در زمینه تحصیلات ۰/۴۹ لیسانس (۹۸ نفر)، ۳۸٪ دیپلم (۷۶ نفر)، ۵٪ (۱۰ نفر) کارشناسی ارشد و ۷٪ (۱۴ نفر) تحصیلات‌شان را مشخص نکرده بودند. میانگین مدت زمان تاهل ۱۵ سال و انحراف معیار آن $7/6 \pm$ بود؛ در نهایت میانگین سال‌های تاهل ۱۸ سال و انحراف استاندارد آن $8/4 \pm$ بود.

جدول ۱ میانگین و انحراف استاندارد متغیرها پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد	آلفای کرونباخ	تعداد گویه‌ها
---------	---------	------------------	---------------	---------------

۲۰	۰/۶۵	۶/۰۲	۶۲/۴۲	سازماندهی
۲۰	۰/۸۸۰	۳/۴۲	۵۹/۴۱	برنامه ریزی
۲۰	۰/۸۶۳	۱۱/۶۳	۶۸/۲۶	پیگیری و پشتیبان
۸	۰/۶۷۱	۲/۶۹	۲۳/۸۲	کنترل هیجانی
۶	۰/۸۱۶	۲/۱۵	۱۷/۱۹	حافظه کاری
۴	۰/۶۷۱	۲/۹۴	۱۱/۲۷	بازداری
۳	۰/۸۵۲	۱/۶	۹/۱۸	نظارت
۲	۰/۶۰	۱/۸۳	۴/۹	آغاز به کار
۸۳	۰/۷۰	۱۶/۰۷	۲۵۶/۴۳	عملکرد اجرایی خانواده
-	-	۲۲/۷۷	۱۸۰/۹۴	عملکرد خانوادگی
-	-	۱۸/۰۹	۲۴۳/۲۳	عملکرد اجرایی
-	-	۲۴/۰۳	۱۱۸/۲۱	تجربه هیجانی منفی
-	-	۹/۲۱	۲۰/۶۰	تجربه هیجانی مثبت

نتایج جدول ۱ شاخص‌های میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهشی را نشان داد؛ همچنین این جدول نشان داد ضریب آلفای کرانباخ بالاتر از معیار $0/60$ است و این مقیاس از همسانی درونی خوبی برخوردار است برای کل مقیاس ($\alpha=0/75$). همچنین پایایی بازآزمایی به کمک ضریب همبستگی پیرسون بررسی شد و نتایج دال بر معنادار بود همبستگی دوبار اجرای این آزمون روی سی نفر متاهل بود ($0/450 = r$ و $P < 0/01$). هماهنگی سوالات پرسشنامه عملکرد اجرایی خانواده از طریق همبستگی هر هر گویه با نمره کل محاسبه شد. نتایج این تحلیل در جدول ۲ نشان داده شده است.

جدول ۲. نتایج بررسی ضریب همبستگی هر گویه مقیاس پرسشنامه عملکرد اجرایی خانواده با نمره کل

گویه	ضریب همبستگی	گویه	ضریب همبستگی	گویه	ضریب همبستگی	گویه	ضریب همبستگی
۱	۰/۵۲۱**	۲۲	۰/۵۷۵**	۴۳	۰/۶۶۶**	۶۴	۰/۶۳۶**
۲	۰/۴۸۲**	۲۳	۰/۴۹۹**	۴۴	۰/۳۴۳**	۶۵	۰/۶۳۳**
۳	۰/۵۳۵**	۲۴	۰/۶۲۴**	۴۵	۰/۵۰۸**	۶۶	۰/۷۰۳**
۴	۰/۴۵۳**	۲۵	۰/۵۱۹**	۴۶	۰/۶۶۰**	۶۷	۰/۶۰۲**
۵	۰/۵۰۲**	۲۶	۰/۵۷۱**	۴۷	۰/۳۳۴**	۶۸	۰/۵۷۹**
۶	۰/۵۳۰**	۲۷	۰/۶۵۳**	۴۸	۰/۴۸۹**	۶۹	۰/۷۱۰**
۷	۰/۵۵۹**	۲۸	۰/۵۹۴**	۴۹	۰/۵۳۲**	۷۰	۰/۶۵۶**
۸	۰/۵۸۵**	۲۹	۰/۵۹۵**	۵۰	۰/۵۹۹**	۷۱	۰/۶۵۷**
۹	۰/۴۱۷**	۳۰	۰/۵۴۸**	۵۱	۰/۵۵۷**	۷۲	۰/۷۱۰**
۱۰	۰/۴۲۴**	۳۱	۰/۵۸۰**	۵۲	۰/۳۷۴**	۷۳	۰/۷۰۱**
۱۱	۰/۵۴۸**	۳۲	۰/۵۱۷**	۵۳	۰/۴۲۱**	۷۴	۰/۶۳۶**
۱۲	۰/۶۰۳**	۳۳	۰/۴۳۶**	۵۴	۰/۵۹۶**	۷۵	۰/۶۷۴**
۱۳	۰/۳۸۰**	۳۴	۰/۶۱۷**	۵۵	۰/۶۲۹**	۷۶	۰/۷۴۲**

۰/۶۷۵**	۷۷	۰/۷۱۱**	۵۶	-۰/۵۸۳**	۳۵	-۰/۴۱۹**	۱۴
۰/۶۳۸**	۷۸	۰/۷۲۴**	۵۷	۰/۳۸۵**	۳۶	-۰/۳۰۶**	۱۵
۰/۶۹۰**	۷۹	-۰/۵۸۷**	۵۸	-۰/۵۹۹**	۳۷	۰/۵۱۶**	۱۶
۰/۷۱۷**	۸۰	۰/۵۶۷**	۵۹	۰/۴۹۱**	۳۸	-۰/۴۵۲**	۱۷
۰/۷۰۹**	۸۱	۰/۴۷۵**	۶۰	-۰/۳۴۹**	۳۹	۰/۵۴۰**	۱۸
۰/۷۰۳**	۸۲	۰/۶۲۰**	۶۱	۰/۳۸۲**	۴۰	-۰/۴۱۰**	۱۹
۰/۶۳۸**	۸۳	۰/۶۳۳**	۶۲	-۰/۴۰۲**	۴۱	۰/۰۳۵	۲۰
		۰/۷۰۶**	۶۳	-۰/۳۹۹**	۴۲	-۰/۳۷۰**	۲۱

**=(p<۰/۰۱)

*=(p<۰/۰۵)

همان‌گونه که در جدول ۲ مشاهده می‌گردد ضریب همبستگی تمام گویه‌های مقیاس پرسشنامه عملکرد اجرایی خانواده (به جز گویه‌ی ۲۰) با نمره کل معنادار است. هم‌چنین بررسی توزیع نمرات نشان داد که توزیع نمرات به توزیع نرمال نزدیک است. در ادامه و به منظور بررسی روایی همگرا، واگرا و همزمان پرسشنامه عملکرد اجرایی خانواده همراه با پرسشنامه عملکرد خانواده و پرسشنامه دو بعدی تجربه هیجانی نسبت به همسر اجرا شد. نتایج این بررسی در جدول ۳ آمده است.

جدول ۳. نتایج تحلیل همبستگی پیرسون بین نمرات پرسشنامه عملکرد اجرایی خانواده با پرسشنامه عملکرد خانواده، عملکرد اجرایی و ابعاد پرسشنامه تجربه هیجانی نسبت به همسر و عملکرد اجرایی

ردیف	متغیر	عملکرد اجرایی خانواده	معناداری
۱	عملکرد خانواده	-۰/۷۱۱**	۰/۰۰۰
۲	تجربه هیجانی منفی	۰/۵۶۷**	۰/۰۰۰
۳	تجربه هیجانی مثبت	-۰/۲۷۶**	۰/۰۰۰
۴	عملکرد اجرایی	-۰/۶۷۱**	۰/۰۰۰

**=p<۰/۰۱

*=p<۰/۰۵

نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد که نمره کل عملکرد اجرایی خانواده با عملکرد خانواده و تجربه هیجانی مثبت به همسر رابطه منفی و معنادار و با تجربه هیجانی منفی رابطه مثبت و معنادار دارد. این نتایج موید روایی همگرا است. و در نهایت رابطه مثبت نمره کل این مقیاس با عملکرد اجرایی نشان از روایی همزمان آن دارد. لازم به ذکر است نمره بالاتر در این مقیاس نشانه‌ی عملکرد اجرایی خانوادگی ضعیف‌تر است. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی پرسشنامه عملکرد اجرایی خانواده در جداول ۴ و ۵ آمده است.

جدول ۴. نتایج تحلیل عاملی پرسشنامه عملکرد اجرایی خانواده

عوامل ویژه	مجموع بارهای استخراج شده		مجموع بارهای در حالت چرخش یافته	
	درصد واریانس	درصد تراکمی	میزان کل	درصد تراکمی
۱	۲۳/۵۳۷	۴۵/۴۶۶	۱۱/۷۳۱	۱۴/۱۳۴
۲	۲۱/۲۸۱	۴/۸۱۴	۱۱/۳۴۶	۲۷/۸۰۳

۴۱/۱۷۵	۱۳/۳۷۱	۱۱/۰۹۸	۵۳/۱۲۴	۲/۸۴۴	۲۰/۵۲۲	۳
۴۷/۲۷۶	۶/۱۰۲	۵/۰۶۴	۵۵/۸۰۱	۲/۶۷۷	۳/۰۲۶	۴
۵۲/۲۶۲	۴/۹۸۶	۴/۱۳۸	۵۷/۹۵۲	۲/۱۵۱	۱۴/۵۶۸	۵
۵۶/۷۹۷	۴/۵۳۵	۳/۷۶۴	۶۰/۰۵۵	۲/۱۰۴	۱۴/۴۰۸	۶
۶۱/۰۰۳	۴/۲۰۶	۳/۴۹۱	۶۱/۹۱۹	۱/۸۶۳	۱۳/۱۲۶	۷
۶۳/۷۰۰	۲/۶۹۷	۲/۲۳۹	۶۳/۷۰۰	۱/۷۸۲	۱۲/۲۱۳	۸

همانگونه که در جدول ۴ مشاهده می‌شود ۶۳/۷۰۰٪ از واریانس عملکرد اجرایی خانواده توسط این هشت عامل تعیین می‌شود.

جدول ۵ عوامل استخراج شده، نام‌های آنان و همچنین بار عاملی گویه‌ها هر عامل را نشان می‌دهد.

جدول ۵. عوامل و اجزاء تشکیل دهنده پرسشنامه عملکرد اجرایی خانواده

بار عاملی							
۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
							-۰/۴۴۱
							۰/۵۱۸
							۰/۶۰۹
							-۰/۶۸۶
							-۰/۴۵۷
							-۰/۴۰۹
							-۰/۶۴۹
							-۰/۶۶۳
							۰/۷۰۹
							-۰/۶۷۱
							-۰/۵۷۵
							۰/۶۸۲
							۰/۷۲۴
							۰/۴۸۹
							۰/۶۷۰
							۰/۵۵۱
							۰/۶۰۰
							۰/۴۹۸
							۰/۶۰۴
							۰/۵۶۹
						-۰/۵۴	
						۰/۶۶۸	
						۰/۴۷۷	

-۰/۵۱۴

-۰/۶۰۶

-۰/۵۴۳

۰/۵۷۸

۰/۵۶۷

-۰/۵۷۴

-۰/۵۷۵

-۰/۷۳۶

۰/۷۴۱

-۰/۴۶۵

-۰/۷۲۱

۰/۴۷۸

-۰/۶۵۵

۰/۴۵۵

۰/۶۱۴

۰/۵۴۴

۰/۴۸۷

-۰/۴۶۳

۰/۶۳۵

-۰/۶۱

۰/۵۰۱

۰/۶۰۴

۰/۶۵۱

-۰/۵۰۱

۰/۴۸۹

۰/۴۹

۰/۵۸۸

۰/۵۲۵

۰/۴۸۲

۰/۷۴۷

۰/۴۶۹

۰/۵۹۶

۰/۴۹

۰/۶۵۱

۰/۵۵۱

۰/۵۷۴

۰/۵۴۲
۰/۴۸
-۰/۵۶۵
-۰/۴۵۱
-۰/۵۰۳
-۰/۴۹۸
-۰/۵۵۶
۰/۴۳
۰/۴۸۴
-۰/۵۵۵
۰/۴۸۴
-۰/۴۱۳
۰/۵۲۸
۰/۴۵۷
-۰/۵۳۷
-۰/۴۶۳
-۰/۴۸۲
۰/۵۳۶
-۰/۴۲۶
-۰/۵۶
۰/۵۱
۰/۵۵۶
-۰/۶۹۲
-۰/۵۴۶

همانگونه که در جدول ۵ مشاهده می‌شود عامل اول دارای ۲۰ گویه و با توجه به محتوای گویه‌ها نام آن «سازمان‌دهی خانوادگی» انتخاب شد، عامل دوم دارای ۲۰ گویه و با توجه به محتوای گویه‌ها نام آن «انضباط خانوادگی» انتخاب شد، عامل سوم دارای ۲۰ گویه و با توجه به محتوای گویه‌ها نام آن «پیگیری و پشتیبان خانوادگی» انتخاب شد، عامل چهارم دارای ۸ گویه و با توجه به محتوای گویه‌ها نام آن «کنترل هیجانی خانوادگی» انتخاب شد، عامل پنجم دارای ۵ گویه و با توجه به محتوای گویه‌ها نام آن «حافظه کاری» انتخاب شد، عامل ششم دارای ۴ گویه و با توجه به محتوای گویه‌ها نام آن «بازداری» انتخاب شد، عامل هفتم دارای ۳ گویه و با توجه به محتوای گویه‌ها نام آن «نظارت» انتخاب شد و عامل هشتم دارای ۲ گویه و با توجه به محتوای گویه‌ها نام «آغاز به کار» را به خود نسبت داد. در ادامه سوالات مربوط به هر عامل آمده است.

سازمان‌دهی خانوادگی: ۲۲. در خانواده من کسی هست یا کسانی هستند که بی‌نظمی‌های ایجاد شده را رها می‌کنند و دیگران مجبورند آن‌ها را مرتب کنند. ۲۷. در خانواده من خطاهای مشابه بارها بارها تکرار

می‌شود. ۳۰. در خانه ما افراد به مشکلات کوچک سریع واکنش نشان می‌دهند. ۳۱. در کل صبر و تحمل در بین اعضای خانواده من پایین است. ۳۴. در خانواده من به جای اینکه قبل از کارها دقت شود بعد از کارها اشتباهات سرزنش می‌شود. ۴۲. در خانواده من افراد قادر نیستند اگر موضوعی به نتیجه نرسید آن را رها کنند. ۴۴. در خانواده من افراد با صدای بلند حرف می‌زنند یا می‌خندند. ۴۵. طغیانهای خشم و غم در خانواده من شدید است ولی ناگهان تمام می‌شود. ۴۶. افراد در خانواده من به سادگی آشفته می‌شوند. ۴۷. اکثر اعضای خانواده من عجلوند. ۴۸. در خانواده من افراد بی‌قرارند و نمی‌توانند آرام کارهای خود را پیگیری کنند. ۶۵. عصبانیت و خشم‌های ناگهانی در خانواده من بسیار است. ۶۶. افراد در خانواده من به دلایل کوچک و کم اهمیت عصبانی می‌شوند. ۶۷. در خانواده من هم دارند به هم دستور می‌دهند. ۶۸. معمولاً در خانواده من افراد حرف دیگران را قطع می‌کنند. ۶۹. افراد خانواده من در مقابل رفتارهای هم واکنش منفی نشان می‌دهند. ۷۱. اعضای خانواده من بعضی اوقات وحشی و پرخاشگر می‌شوند. ۷۲. در خانواده من برای رویدادهای کوچک واکنش‌های بزرگ به راه می‌افتد. ۸۰. در خانواده من بیش از اندازه درباره موضوعات غیر مهم و بی ارزش حرف زده می‌شود. ۸۲. اعضای خانواده من حرف‌های نسنجیده زیاد زده می‌شود. **انضباط خانوادگی:** ۱. در خانواده من بیشتر اوقات افراد باید دنبال لباس، کیف، کتاب یا وسایل شخصی شان بگردند. ۲. خانه و اتاق‌های ما نامرتب است. ۳. معمولاً در خانه ما بخشی از کارهای روزمره و نقش‌هایی که بیش از یک مرحله دارد ناتمام می‌ماند. ۵. در خانواده من گرچه افراد به دنبال کاری خاص می‌روند اما آن را رها می‌کنند و کار دیگری انجام می‌دهند. ۷. در خانواده من اعضا معمولاً کارها را ناتمام رها می‌کنند. ۹. در خانواده من اعضا بدون فکر کردن عمل می‌کنند. ۱۱. در خانواده من کارها یا کارهای روزمره در دقایق آخر انجام می‌شود. ۱۲. در خانواده ما شروع تکالیف و کارهای روزمره به دشواری انجام می‌شود. ۱۳. در خانواده من برنامه ریزی خاصی برای انجام تکالیف روزمره از قبل وجود ندارد. ۱۴. در خانواده من برای انجام یک کار زیاد ریخت و پاش می‌شود. ۱۷. منزل ما نامنظم و در هم بر هم است. ۱۸. در خانه ما هیچ چیز سر جای خودش نیست. ۱۹. هر وقت به جایی می‌رویم چیزی را جا می‌گذاریم. ۲۳. در خانه ما اتاق در هم بر همی داریم. ۲۴. در خانواده ما طرح‌های بلند مدت به اتمام نمی‌رسد. ۲۵. در خانواده ما آشپزخانه نامرتب و غذاهای آن خوشمزه نیست. ۲۹. در خانه ما افراد زمان‌های نامناسب صحبت می‌کنند. ۴۹. در خانه ما زیاد چیزها گم می‌شود و یادمان می‌رود که وسایلمان را کجا گذاشته‌ایم. ۵۰. برای خانواده ما سخت است که یک کار را به خوبی تمام و پیگیری کنیم. ۷۹. خانواده من قادر به برنامه‌ریزی برای امور خانه و خانواده نیستند. **پیگیری و پشتکار خانوادگی:** ۳۷. خانواده من از رویدادهایی که کارهای زیاد را می‌طلبد گریزان و فراری هستند. ۴۳. در خانواده من افراد درک و فهم درستی درباره توانایی‌ها و ضعف‌های خود ندارند. ۵۴. اعضای خانواده‌ام برایشان مشکل است که راه‌های مختلفی را برای حل مسائل امتحان کنند. ۵۵. در خانواده‌ی من ایده‌های خوبی وجود دارد ولی بدلیل اینکه آن‌ها را پیگیری نمی‌کنند کاری انجام نمی‌شود. ۵۶. هنگامی که چند کار برای انجام دادن وجود دارد فقط تنها اولی یا آخری در خانواده من انجام می‌شود. ۵۷. شروع کارها در خانواده من دشوار است. ۵۸. برایمان دشوار است که راه‌های گوناگون حل مشکلات خانوادگی و ارتباطی را تجربه کنیم. ۶۱. در خانواده من افراد به صورت خودجوش کارها را انجام نمی‌دهند و نیاز دارند که به آن‌ها گفته شود شروع کن حتی موقعی که خودشان اراده کرده‌اند کاری را انجام دهند. ۶۲. اگر تغییری در برنامه‌ها

ایجاد شود اعضای خانواده من نمی‌توانند کارها را مدیریت کنند. ۶۳. اعضای خانواده من برای اینکه روی کارهای روزمره و تکالیف زندگی تمرکز کنند مشکل دارند. ۶۴. اعضای خانواده من معمولاً روی کارهای غیرمهم انرژی می‌گذارند. ۷۰. در مقایسه با سایر خانواده‌ها خانواده من واکنش‌های شدیدتری به موقعیت‌های دشوار نشان می‌دهند. ۷۳. ما در حل کردن مسائل زندگی خلاقیت نداریم. ۷۴. بعد از اینکه به مشکلی برمی‌خوریم برای مدت زمان طولانی ناامید باقی می‌مانیم. ۷۵. ما در انجام کارها در خانواده پیش قدم نمی‌شویم. ۷۶. معمولاً دیگران از رفتارهای اعضای خانواده من ناراحت می‌شوند. ۷۷. حتی هنگامیکه راه صحیح حل مشکلات را می‌دانیم باز هم راه غلط را پیشه می‌کنیم. ۷۸. در خانواده من اعضا به سختی از یک فعالیت به فعالیت دیگر می‌روند. ۸۱. کارهای زیادی در خانواده ما شروع می‌شود ولی تمام نمی‌شود. ۸۳. در انجام دادن کارهای خانواده اعضای خانواده من مشارکت چندانی با هم ندارند. **کنترل هیجانی خانوادگی:**

۳. افراد خانواده من تحمل موقعیت‌های جدید را ندارند و مضطرب و آشفتگی می‌شوند. ۳۳. تغییرات زندگی خانواده مرا آشفتگی و به هم ریخته می‌کند. ۳۹. رای خانواده من سخت است که برای مدت طولانی در جایی بمانند. ۵۱. اعضای خانواده من در مقابل تغییر برنامه‌های روزمره و تکالیفی که بیش از یک مرحله دارد دچار مشکل می‌شوند. ۵۲. اعضای خانواده من برای تمام کردن کارهایشان به کمک دیگران نیاز دارند. ۵۳. برای من و اعضای خانواده‌ام عادت کردن به موقعیت‌های جدید دشوار است. ۵۹. در خانواده من حواسها خیلی زود می‌شود و تمرکز کردن برایمان مشکل است. ۶۰. در خانواده ما برای اینکه فعالیت‌ها متوقف شود یا انجام نگردد باید کسی به کمکمان بیاید. **«حافظه کاری»:** ۴. اعضای خانواده من معمولاً فراموش می‌کنند که در حال انجام چه کاری بوده‌اند. ۶. در خانواده من اعضای خانواده به خاطر کارهای عقب مانده یکدیگر را زیاد سرزنش می‌کنند. ۸. در خانه من تکمیل و به اتمام رساندن کارها و نقش‌های خانوادگی که به عهده اعضا است مشکلات زیاد است. ۱۰. در خانواده من بعد از دوره‌های برخی اعضا برخی دیگر را زیاد سرزنش می‌کنند که چرا حواسش به رفتارهایش نیست. ۱۶. در خانواده من اغلب اوقات کسی کسی دیگر را برای فراموشی چیزها یا کارها سرزنش می‌کند. ۲۱. در خانواده ما هنگامیکه کسی به یک مسئله می‌چسبد به دشواری می‌شود او را متقاعد کرد تا به راه‌های گوناگون حل آن فکر کنیم. **بازداری:** ۲۸. چیزهای مشابه و غیر مفید بارها و بارها در خانه ما گفته می‌شود. ۳۵. در خانواده من افکار و ایده‌های خوبی طرح می‌شود ولی قادر نیستیم آن‌ها را به اجرا در بیاوریم. ۳۶. در خانواده ما اضطراب و نگرانی بالاتر از شادی و امید است. ۴۱. در خانه من افراد زود تحت تاثیر شرایط قرار می‌گیرند. **نظارت:** ۱۵. در خانواده ما اگر یکی از اعضا برنامه‌ها را نظارت و سرپرستی نکند به مشکل بر می‌خوریم. ۲۶. در خانه ما همیشه باید کسی حرص بخورد تا کارها به طور دقیق مدیریت شوم. ۳۸. ما معمولاً مدت زمان لازم جهت اتمام یک کار را کمتر از میزان واقعی آن تخمین می‌زنیم. **آغاز به کار:** ۲۰. در خانواده من اعضای خانواده برای امور خانوادگی مهم زیاد با هم گفتگو می‌کنند. ۴۰. در خانواده ما افراد از اینکه دیگران بخواهند مرتب کارها را به آنها گوشزد کنند بدشان می‌آید. جدول ۶ ضرایب همبستگی بین خرده مقیاس‌ها و نمره کل مقیاس عملکرد اجرایی خانواده را نشان می‌دهد.

جدول ۶. ضرایب عوامل عملکرد اجرایی خانواده زبان با نمره کل عملکرد اجرایی خانواده

ضریب عوامل با نمره کل عملکرد اجرایی خانواده	نمره کل عملکرد اجرایی خانواده	عامل اول	عامل دوم	عامل سوم	عامل چهارم	عامل پنجم	عامل ششم	عامل هفتم	عامل هشتم
۰/۲۶۷**	۰/۵۳۳**	۰/۴۹۳**	۰/۱۲۱*	۰/۲۹۷**	۰/۹۰۴**	۰/۳۶۷**	۰/۸۲۰**	۰	۰
-	-	-	-	-	۰	۰	۰	۰	۰
۰/۱۱۲*	۰/۳۳۷**	۰/۵۰۴**	۰/۰۳۳	۰/۳۲۹**	۰/۷۰۳**	۰/۱۵۶**	۱	۰	۰
۰/۰۴۱	۰/۱۳۴*	-۰/۱۳۱*	۰/۰۶۵	۰/۱۷۴**	۰/۱۶۸**	۱	۰	۰	۰
۰/۲۴۹**	۰/۴۸۷**	۰/۶۲۵**	۰/۰۶۰	۰/۴۳۲**	۱	۰	۰	۰	۰
۰/۳۲۱**	۰/۲۷۱**	۰/۴۴۵**	۰/۰۷۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰
۰/۰۹۳	۰/۱۲۸*	-۰/۰۳۵	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۰/۳۰۴**	۰/۴۲۹**	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۰/۲۸۶**	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰

**=(p<۰/۰۱)

*=(p<۰/۰۵)

جدول ۶ نشان می‌دهد که ضریب همبستگی خرده پرسشنامه‌ها با نمره کل از لحاظ آماری معنادار است. این نتایج مؤید روایی سازه مقیاس پرسشنامه عملکرد اجرایی خانواده است.

در نهایت به منظور پایایی بازآزمایی پرسشنامه عملکرد اجرایی خانواده پرسشنامه عملکرد اجرایی خانواده در دو نوبت با فاصله‌ی دو هفته روی ۱۵ نفر اجرا شد و همبستگی پیرسون محاسبه شد. نتایج نشان دال بر پایایی بازآزمایی بود ($P=0/021$, $r=0/340$).

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی روایی و پایایی فرم ۸۳ ماده‌ای مقیاس عملکرد اجرایی خانوادگی در بین متاهلین مناطق هشت‌گانه شهرداری شهر اصفهان صورت گرفت. جامعه آماری این پژوهش را کلیه مردان و زنان ۱۸ سال و بالاتر مناطق هشت‌گانه شهرداری شهر اصفهان تشکیل دادند. که با روش نمونه‌گیری در دسترس تعداد ۳۰۰ متاهل بود که از مناطق مختلف شهری اصفهان بودند انتخاب و به ابزارهای پژوهش پاسخ دادند. نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد:

همسانی درونی برای کل سوالات مقیاس از طریق آلفای کرانباخ بالاتر از معیار ۰/۶۰ است و این مقیاس از همسانی درونی خوبی برخوردار است و می‌توان از آن به منظور شناسایی عملکرد اجرایی خانوادگی در بین کلیه مردان و زنان ۱۸ سال و بالاتر استفاده کرد بدین ترتیب می‌توان گفت گویه‌ها از نظر مفهومی با هم تناسب دارند و همه ماده‌ها مرتبط با ارزیابی عملکرد اجرایی خانوادگی یا مفهوم اصلی مورد اندازه‌گیری هستند، هم‌چنین آلفا برای خرده‌مقیاس‌های این آزمون به دست آمد و همگی بالای ۰/۶۰ به دست آمد. با توجه به این یافته‌ها می‌توان اینگونه استنباط کرد که همه گویه‌ها مفهومی مرتبط با عملکرد اجرایی خانوادگی را در افراد متاهل سنجیده است و ضریب بازآزمایی نیز طی دو هفته اندازه‌گیری مثبت و معنادار بود که نشان می‌دهد این ابزار قدرت ارزیابی عملکرد اجرایی خانوادگی را در طول زمان دارد.

در راستای بررسی شواهد مربوط به روایی سازه، روایی همگرا نیز بررسی شد به این ترتیب که رابطه بین تجربه هیجانی منفی با عملکرد اجرایی خانوادگی در بین سی نفر زن و مرد متاهل بررسی شد و نتایج نشان داد که این رابطه مثبت و معنادار است. در تبیین این نتایج باید گفت از آنجا که افراد متاهل دارای عملکرد اجرایی خانوادگی پایین در سازمان دهی به امور خانوادگی، برنامه‌ریزی‌های خانوادگی، پیگیری و پشتکار برای امور خانوادگی، کنترل هیجانی خانوادگی، حافظه کاری خانوادگی، بازداری خانوادگی، نظارت خانوادگی و آغاز به امورات خانوادگی ناموفق‌اند بنابراین بسیاری از کارها در بین آنان به خوبی انجام نمی‌شود و هر یک از اعضای خانوادگی در حد ممکن به وظایف خویش عمل نمی‌کنند و در کل خانواده نمی‌تواند از عهده وظایف روزمره برآید. به این ترتیب زوجین در اجرای وظایف خانوادگی و نظارت بر آن‌ها، توانایی بالایی ندارند بنابراین به نظر می‌رسد به خوبی نتوانند با محیط خانواده ارتباط برقرار کنند و همچنین نسبت به سایر افراد نمی‌توانند از امکانات موجود در فضای خانه و خانواده بهترین بهره را ببرند بنابراین چنین متاهلینی از آنجا که نمی‌توانند در خانه عملکرد خوبی داشته باشند احتمالاً قادر نیستند همسران خویش را راضی نگه دارند و به علت ناتمام ماندن و یا انجام نشدن وظایف خانواده و خانه دچار اضطراب یا آشفتگی‌های خانوادگی هستند بنابراین انتظار می‌رود که در اینگونه خانواده تجربه هیجانی منفی بیشتر نسبت به همسر مانند حسادت، افسردگی، اضطراب یا سایر هیجانات منفی را تجربه کنند (غفرالهی و یوسفی، ۱۳۹۹).

همچنین رابطه‌ی منفی هیجانات مثبت با عملکرد اجرایی خانوادگی در بین سی زن و مرد بررسی شد و نتایج نشان داد رابطه بین این دو متغیر منفی و معنادار بود که دال بر روایی واگرایی این متغیر است لازم به

ذکر است نمره بالاتر در پرسشنامه عملکرد اجرایی خانوادگی نشان از عملکرد ضعیف‌تر است. در تبیین این نتیجه باید گفت به نظر می‌سد از آنجا که متاهلی با عملکرد اجرایی خانوادگی پایین بدون قدرت کنترل تکانه، برنامه‌ریزی و سازمان‌دهی، نظارت و آغاز به کارهای مرتبط با خانه و خانواده هستند و نمی‌توانند به چنین عملکردی دست یابند بنابراین انتظار می‌رود در خانه و خانواده‌های که وظایف محیط خانواده به خوبی مدیریت نمی‌شود زوجین و اعضای خانواده از یکدیگر راضی نباشند و بالتبع از روابط خانوادگی مناسبی نیز برخوردار نباشد و در نتیجه تجارب هیجانی مثبت کمتری مانند خوش‌بینی، امید، علاقه، عشق و شور و شوق نسبت به همسر را تجربه کنند بنابراین این نتایج موید انتظار نظری بود.

در تبیین رابطه منفی و معنادار عملکرد اجرایی خانوادگی با عملکرد خانوادگی می‌توان گفت از آنجا که در عملکرد خانوادگی اعضای خانواده باید قدرت حل مسائل خانوادگی، توانایی برقراری ارتباط، قدرت ایفای نقش‌ها، توانایی همراهی عاطفی، قدرت آمیزش عاطفی و توانایی کنترل رفتارهای خویش را برای انطباق با جو خانواده را داشته باشند (اپستاین و همکاران، ۱۹۸۳) در حالیکه پرسشنامه عملکرد اجرایی خانوادگی ضعف در سازمان‌دهی، نظارت، برنامه‌ریزی، کنترل هیجانات، و کنترل رفتار را اندازه‌گیری می‌کند بنابراین انتظار می‌رود که رابطه بین این دو متغیر منفی و معنادار باشد.

یکی دیگر از انواع شواهد روایی که برای روایی سازه بررسی شد تحلیل عامل اکتشافی بود نتایج این تحلیل نشان داد که عامل اول با ۲۰ سوال عنوان سازمان‌دهی خانوادگی را به خود اختصاص داد، از جمله گویه‌های آن می‌توان به «در خانواده من کسی هست یا کسانی هستند که بی‌نظمی‌های ایجاد شده را رها می‌کنند و دیگران مجبورند آنها را مرتب کنند» اشاره کرد. کلیه سوالات این عامل حاوی سوالاتی است که نشان از سازمان‌دهی خانوادگی را دارد. عامل دوم با ۲۰ سوال عنوان انضباط خانوادگی را به خود اختصاص داد، از جمله گویه‌های آن می‌توان به «در خانواده من بیشتر اوقات افراد باید دنبال لباس، کیف، کتاب یا وسایل شخصی شان بگردند.» اشاره کرد، عامل سوم با ۲۰ گویه عنوان پشتکار خانوادگی را به خود اختصاص داد از جمله گویه‌های آن می‌توان به «خانواده من از رویدادهایی که کارهای زیاد را می‌طلبد گریزان و فراری هستند.»، عامل چهارم با هشت گویه عنوان کنترل هیجانی خانوادگی را به خود اختصاص داد از جمله گویه‌های آن می‌توان به «افراد خانواده من تحمل موقعیت‌های جدید را ندارند و مضطرب و آشفتگی می‌شوند.» عامل پنجم با ۵ گویه عنوان حافظه کاری خانوادگی را گرفت از جمله گویه‌های آن می‌توان به «اعضای خانواده من معمولاً فراموش می‌کنند که در حال انجام چه کاری بوده‌اند.» اشاره کرد؛ عامل ششم حاوی چهار گویه است و عنوان بازداری خانوادگی را به خود اختصاص داد از جمله گویه‌های آن می‌توان به «در خانواده ما اضطراب و نگرانی بالاتر از شادی و امید است.» اشاره کرد. عامل هفتم با سه گویه عنوان نظارت خانوادگی را به خود اختصاص داد از جمله گویه‌های آن می‌توان به «ما معمولاً مدت زمان لازم جهت اتمام یک کار را کمتر از میزان واقعی آن تخمین می‌زنیم.» و عامل آخر با دو گویه عنوان آغاز به کار خانوادگی را به خود اختصاص داد «در خانواده ما افراد از اینکه دیگران بخواهند مرتب کارها را به آنها گوشزد کنند بدشان می‌آید.» نتایج این تحلیل نشان داد که تمام گویه‌ها در یکی از عوامل جای می‌گیرند و هر گویه با یکی از عوامل رابطه بالای ۰/۳۰۰ دارد. این نتیجه نشان می‌دهد که این مقیاس از روایی سازه برخوردار است و مفهوم عملکرد اجرایی را به خوبی ارزیابی می‌کند. در راستای بررسی روایی سازه همبستگی نمره کل هر عامل با نمره کل مقیاس نیز بررسی شد. نتایج نشان داد که کلیه عوامل با نمره کل همبستگی مثبت

و معنادار دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت که تک تک عوامل مفهومی مرتبط با عملکرد اجرایی خانوادگی را می‌سنجد.

در نهایت توزیع فراوانی داده‌ها نشان داد توزیع نمرات در نمره کل به توزیع نرمال نزدیک است در نهایت با محاسبه هنجار درصدی می‌توان گفت جایگاه زنان و مردان متاهلی که این مقیاس را تکمیل می‌کنند نسبت به سایر مردان در زمینه‌ی عملکرد اجرایی خانوادگی در شهر اصفهان چگونه است. در کل با توجه به یافته‌های این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که می‌توان از این ابزار برای امور پژوهشی، اصلاحی و درمانی در بین متاهلین استفاده کرد.

به هر حال این پژوهش با هدف انطباق پرسشنامه عملکرد اجرایی فردی با عملکرد اجرایی خانوادگی انجام شد. نتایج نشان داد این پرسشنامه از روایی و پایایی مناسب برخوردار است. نمره بالاتر در این پرسشنامه نشان‌دهنده عملکرد اجرایی خانوادگی پایین‌تر است. این پرسشنامه نیز از هشت خرده‌مقیاس برخوردار بود که متناسب با عملکرد اجرایی خانوادگی نام‌گذاری شد.

این پژوهش نیز هم‌چون سایر پژوهش‌ها محدودیت‌هایی داشت از جمله اینکه با توجه به اینکه حجم نمونه بالا بود انتخاب نمونه به شکل در دسترس امکان‌پذیر نشد. پایایی بین ارزیابان و روایی پیش بین بررسی نشد. پژوهش بر روی زنان و مردان شهر اصفهان انجام شد لذا تعمیم نتایج با محدودیت روبه‌رو است. پیشنهاد می‌شود در مشاوره‌سازی، برای ارزیابی‌های پژوهشی و پیشرفت درمان از این پرسشنامه استفاده شود.

ملاحظات اخلاقی

ملاحظات اخلاقی در پژوهش با جلب رضایت آگانه شرکت‌کنندگان رعایت شده است؛ هم‌چنین به افراد درباره محرمانه بودن نتایج اطمینان داده شده است. این پژوهش تحت کد اخلاق IR.IAU.KHUISF.REC.1400.259 انجام شد.

مشارکت نویسندگان

مقاله حاضر برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد نویسنده اول که توسط معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان) به تصویب رسیده بود؛ در تدوین این مقاله همه نویسندگان در طراحی، روش‌شناسی، مفهوم‌سازی، گردآوری و تحلیل داده‌ها، پیش‌نویس، ویراستاری و نهایی‌سازی همکاری فعال داشتند.

تشکر و قدردانی

نویسندگان پژوهش حاضر بر خود لازم دانستند که از کلیه افرادی که در پژوهش شرکت نمودند، کمال تشکر و سپاس خود را ابراز نمایند.

تعارض منافع

لازم به ذکر است نویسندگان هیچگونه تعارض منافی ندارند.

منابع

رجالی، هدی، و یوسفی، زهرا. (۲۰۲۱). پیش‌بینی رابطه با همسر براساس خردمندی و راهبردهای کنترل فکر و نقش تعدیل‌گری ابعاد روابط خانوادگی و مثلث‌سازی در زنان متأهل. خانواده درمانی کاربردی، ۱۴۲-۱۲۶: (۲)۵.

غفرالهی، الهام، اعتمادی، عذرا، یوسفی، زهرا، عابدی، محمد رضا، و ترکان، هاجر. (۱۳۹۹). اثربخشی زوج‌درمانی هیجان‌مدار بر دلزدگی زناشویی و بخشودگی زنان متأهل عهدشکن مجازی. مجله مطالعات ناتوانی، ۱۸۹-۱۸۹: (۳)۱۰.

گلکار، عاطفه، و یوسفی، زهرا. (۱۴۰۰). روایی، پایایی و هنجاریابی مقیاس عملکرد اجرایی بزرگسالان شهر اصفهان. زیر چاپ.

نودهئی، خدیجه، صرامی، غلام رضا، و کرامتی، هادی. (۱۳۹۵). رابطه کارکردهای اجرایی و ظرفیت حافظه کاری با عملکرد خواندن دانش‌آموزان: نقش سن، جنس و هوش. فصلنامه روانشناسی شناختی، ۴(۳): ۲۰-۱۱.

یوسفی، زهرا، کریم‌نژاد، ریحانه. (۱۳۹۷). اثربخشی آموزش همسرمداری مبتنی بر شفقت بر بهبود روابط خانوادگی، تعارضات زناشویی، بخشش و صمیمیت زوجین ناشنوا و کم‌شنوای شهر اصفهان. مطالعات زن و خانواده، ۶ (۲) ۱۹۹-۲۶۳.

References

- Bagarozzi, D. A. (2014). Enhancing intimacy in marriage: A clinician's guide. routledge.
- Barkley, R. A., & Murphy, K. R. (2011). The nature of executive function (EF) deficits in daily life activities in adults with ADHD and their relationship to performance on EF tests. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 33(2), 137-158.
- Epstein, N. B., Baldwin, L. M., & Bishop, D. S. (1983). The McMaster family assessment device. *Journal of marital and family therapy*, 9(2), 171-180.
- Fogarty, C. T. (2009). Evaluating and treating families: the mcmaster approach. *Primary Care Companion to the Journal of Clinical Psychiatry*, 11(4), 176.
- Gioia, G. A., Isquith, P. K., Guy, S. C., & Kenworthy, L. 2000. BRIEF: Behavior rating inventory of executive function. Lutz: Psychological Assessment Resources.
- Moos, R. H. (1994). Family environment scale manual: Development, applications, research. Consulting Psychologists Press.
- Olson, D. H., & Barnes, H. (1996). Family communication scale, St. Paul, MN: University of Minnesota.
- Stein, R. E., & Riessman, C. K. (1980). The development of an impact-on-family scale: preliminary findings. *Medical care*, 465-472.
- Watkins, M. W. (2018). Exploratory factor analysis: A guide to best practice. *Journal of Black Psychology*, 44(3), 219-246.
- Yousefi, Z. (2012). Family functioning on the identity statues in High School Boys in Isfahan, Iran. *International Journal of Psychology and Counselling*, 4(10), 127-130.

***

پرسشنامه عملکرد اجرایی خانواده

سوال	کاملا	موا	نظر	مخال	کاملا
	موا	فقم	ی	فم	مخال
	فقم		ندار	فم	
			م		

- ۱ در خانواده من بیشتر اوقات افراد باید دنبال لباس، کیف، کتاب یا وسایل شخصی شان بگردند.
- ۳ معمولا در خانه ما بخشی از کارهای روزمره و نقش‌هایی که بیش از یک مرحله دارد ناتمام می‌ماند.
- ۴ اعضای خانواده من معمولا فراموش می‌کنند که در حال انجام چه کاری بوده‌اند.
- ۵ را رها میکنند و کار در خانواده من گرچه افراد به دنبال کاری خاص می‌روند اما آن دیگری انجام می‌دهند.
- ۶ در خانواده من اعضای خانواده به خاطر کارهای عقب مانده یکدیگر را زیاد سرزنش می‌کنند.
- ۹ در خانواده من اعضا بدون فکر کردن عمل میکنند.
- ۱ در خانواده من بعد از دورهمی‌ها برخی اعضا برخی دیگر را زیاد سرزنش می‌کنند که چرا حواسش به رفتارهایش نیست.
- ۱ در خانواده من کارها یا کارهای روزمره در دقایق آخر انجام می‌شود.
- ۱ در خانواده ما شروع تکالیف و کارهای روزمره به دشواری انجام می‌شود.
- ۲
- ۱ در خانواده ما اگر یکی از اعضا برنامه‌ها را نظارت و سرپرستی نکنند به مشکل بر می‌خوریم.
- ۵
- ۱ در خانواده من اغلب اوقات کسی کس دیگر را برای فراموشی چیزها یا کارها سرزنش می‌کند.
- ۶
- ۱ منزل ما نامنظم و در هم بر هم است.
- ۷
- ۱ هر وقت به جایی می‌رویم چیزی را جا می‌گذاریم.
- ۹
- ۲ در خانواده من اعضای خانواده برای امور خانوادگی مهم زیاد با هم گفتگو می‌کنند.
- ۰
- ۲ در خانواده ما هنگامیکه کسی به یک مسئله می‌چسبد به دشواری میشود او را متقاعد کرد تا به راه‌های گوناگون حل آن فکر کنیم.
- ۱
- ۲ در خانواده من کسی هست یا کسانی هستند که بی‌نظمی‌های ایجاد شده را رها میکنند و دیگران مجبورند آنها را مرتب کنند.
- ۲
- ۲ در خانه ما اتاق در هم بر همی داریم.
- ۳
- ۲ در خانواده ما طرح‌های بلند مدت به اتمام نمیرسد.
- ۴
- ۲ در خانواده ما آشپزخانه نامرتب و غذاهای آن خوشمزه نیست.
- ۵
- ۲ در خانه ما همیشه باید کسی حرص بخورد تا کارها به طور دقیق مدیریت شوم.
- ۶
- ۲ در خانواده من خطاهای مشابه بارها بارها تکرار میشود.
- ۷
- ۲ چیزهای مشابه و غیر مفید بارها و بارها در خانه ما گفته میشود.
- ۸
- ۲ در خانه ما افراد زمان‌های نامناسب صحبت میکنند.
- ۹

در کل صبر و تحمل در بین اعضای خانواده من پایین است.	۳
	۱
افراد خانواده من تحمل موقعیتهای جدید را ندارند و مضطرب و آشفتنه میشوند.	۳
	۲
در خانواده من به جای اینکه قبل از کارها دقت شود بعد از کارها اشتباهات سرزنش میشود.	۳
	۴
در خانواده من افکار و ایده‌های خوبی طرح میشود ولی قادر نیستیم آنها را به اجرا دریاوریم.	۳
	۵
در خانواده ما اضطراب و نگرانی بالاتر از شادی و امید است.	۳
	۶
خانواده من از رویدادهایی که کارهای زیاد را می‌طلبد گریزان و فراری هستند.	۳
	۷
ما معمولاً مدت زمان لازم جهت اتمام یک کار را کمتر از میزان واقعی آن تخمین می‌زنیم.	۳
	۸
رای خانواده من سخت است که برای مدت طولانی در جایی بمانند.	۳
	۹
در خانواده ما افراد از اینکه دیگران بخواهند مرتب کارها را به آنها گوشزد کنند بدشان می‌آید.	۴
	۰
در خانه من افراد زود تحت تاثیر شرایط قرار می‌گیرند.	۴
	۱
در خانواده من افراد قادر نیستند اگر موضوعی به نتیجه نرسید آن را رها کنند.	۴
	۲
در خانواده من افراد درک و فهم درستی درباره تواناییها و ضعفهای خود ندارند.	۴
	۳
در خانواده من افراد با صدای بلند حرف می‌زنند یا می‌خندند.	۴
	۴
طغیانهای خشم و غم در خانواده من شدید است ولی ناگهان تمام میشود.	۴
	۵
اکثر اعضای خانواده من عجلوند.	۴
	۷
در خانواده من افراد بی‌قرارند و نمی‌توانند آرام کارهای خود را پیگیری کنند.	۴
	۸
در خانه ما زیاد چیزها گم می‌شود و یادمان میرود که وسایلمان را کجا گذاشته‌ایم.	۴
	۹
برای خانواده ما سخت است که یک کار را به خوبی تمام و پیگیری کنیم.	۵
	۰
اعضای خانواده من در مقابل تغییر برنامه‌های روزمره و تکالیفی که بیش از یک مرحله دارد دچار مشکل میشوند.	۵
	۱
اعضای خانواده من برای تمام کردن کارهایشان به کمک دیگران نیاز دارند.	۵
	۲
برای من و اعضای خانواده‌ام عادت کردن به موقعیتهای جدید دشوار است.	۵
	۳
اعضای خانواده‌ام برایشان مشکل است که راههای مختلفی را برای حل مسائل امتحان کنند.	۵
	۴

در خانواده‌ی من ایده‌های خوبی وجود دارد ولی دلیل اینکه آنها را پیگیری نمیکنند	۵
کاری انجام نمی‌شود.	۵
۲هنگامیکه چند کار برای انجام دادن وجود دارد فقط تنها اولی یا آخری در خانواده	۵
من انجام می‌شود.	۶
در خانواده ما برای اینکه فعالیتی متوقف شود یا انجام نگردد باید کسی به کمکمان	۶
بیاید.	۰
اگر تغییری در برنامه‌ها ایجاد شود اعضای خانواده من نمیتوانند کارها را مدیریت	۶
کنند.	۲
اعضای خانواده من معمولا روی کارهای غیرمهم انرژی میگذارند.	۶
	۴
افراد در خانواده من به دلایل کوچک و کم اهمیت عصبانی میشوند.	۶
	۶
در خانواده من هم دارند به هم دستور میدهند.	۶
	۷
معمولا در خانواده من افراد حرف دیگران را قطع میکنند.	۶
	۸
افراد خانواده من در مقابل رفتارهای هم واکنش منفی نشان میدهند.	۶
	۹
در مقایسه با سایر خانواده‌ها خانواده من واکنش‌های شدیدتری به موقعیتهای دشوار	۷
نشان میدهند.	۰
در خانواده من برای رویدادهای کوچک واکنشهای بزرگ به راه	۷
می‌افتد.	۲
	۷
بعد از اینکه به مشکلی برمیخوریم برای مدت زمان طولانی ناامید باقی می‌مانیم.	۴
	۷
ما در انجام کارها در خانواده پیش قدم نمیشویم.	۵
	۷
معمول دیگران از رفتارهای اعضای خانواده من ناراحت میشوند.	۶
	۷
حتی هنگامیکه راه صحیح حل مشکلات را میدانیم باز هم راه غلط را پیشه میکنیم.	۷
	۷
غیر مهم و بی ارزش حرف زده میشود. در خانواده من بیش از اندازه درباره موضوعات	۸
	۰
کارهای زیادی در خانواده ما شروع میشود ولی تمام نمیشود..	۸
	۱
در انجام دادن کارهای خانواده اعضای خانواده من مشارکت چندانی با هم ندارند.	۸
	۳

***

پرسشنامه تجربه هیجانی نسبت به همسر

شماره	عبارت	کاملاً موافقم	موافقم	نظری ندارم	مخالقم	کاملاً مخالفم
-------	-------	---------------	--------	------------	--------	---------------

- ۱ من از همسرم می‌ترسم.
- ۲ من از اینکه همسرم بعضی از رویدادهای زندگی را بفهمد می‌ترسم.
- ۳ دائم می‌ترسم که همسرم حرمت و احترام من را زیر سوال ببرد.
- ۴ آنقدر همسرم غیر قابل پیش بینی است که از او می‌ترسم.
- ۵ می‌ترسم با همسرم تنها باشم.
- ۶ گاهی فکر می‌کنم کاش می‌شد از همسرم انتقام بگیرم.
- ۷ گاهی آنقدر از همسرم خشمگین می‌شوم که دوست ندارم کاری برایش انجام دهم
- ۸ من بیشتر وقتها با همسرم با تندی و عصبانیت صحبت می‌کنم.
- ۹ بعضی اوقات آنقدر از دست همسرم خشمگین می‌شوم که دلم می‌خواهد او را بزنم و این مرا آزار می‌دهد.
- ۱۰ گاهی اوقات از دست اطرافیان همسرم خشمگین می‌شوم و تلافی اش را بر سر همسرم درمی‌آورم.
- ۱۱ همسرم را زیاد نفرین می‌کنم.
- ۱۲ از موفقیت‌های همسرم رشک می‌برم.
- ۱۳ به رابطه همسرم با خانواده اش حسادت می‌ورزم.
- ۱۴ از اینکه همسرم مورد تحسین دیگران قرار بگیرد حسودی می‌کنم.
- ۱۵ در مقایسه با همسرم می‌توانم بگویم که ویژگی‌های مثبت او از من بیشتر است.
- ۱۶ از اینکه همسرم در کارهایش شکست بخورد احساس خوبی دارم.
- ۱۷ وقتی به زندگی خودم و همسرم فکر می‌کنم غمگین می‌شوم.
- ۱۸ از ابتدای زندگی مشترک آنقدر غم و اندوه را تجربه کرده‌ام که اگر به گذشته برگردم همسرم را دوباره انتخاب نمی‌کنم.
- ۱۹ وقتی همسرم را با دیگران مقایسه می‌کنم افسرده و غمگین می‌شوم.
- ۲۰ بیشتر اوقاتی که با همسرم سپری می‌کنم سرشار از شادی و نشاط است.
- ۲۱ وقتی همسرم کنارم نیست روحیه ام بهتر است.
- ۲۲ وقتی به آینده خودم و همسرم فکر می‌کنم دچار اضطراب می‌شوم.
- ۲۳ اغلب هنگام تنهایی با همسرم احساس اضطراب و نگرانی می‌کنم.
- ۲۴ وقتی با همسرم در جمعی هستیم بسیار باید مراقب باشم تا مبادا همسرم مواقعی که همسرم به تنهایی نزد خانواده خود است دائم نگرانم
- ۲۵ خانواده همسرم در من دلشوره و اضطراب ایجاد می‌کنند .
- ۲۶ من به آینده زندگی خود با همسرم بسیار امیدوارم .
- ۲۷ فکر می‌کنم ازدواج با همسرم یکی از بهترین اتفاقات زندگی من بوده است.
- ۲۸ همسرم برای من پشتوانه و تکیه‌گاه خوبی برای امید به آینده است.
- ۲۹ کنار همسرم شاد و خوشحالم.
- ۳۰ اگر به گذشته برگردم و بخواهم همسری انتخاب کنم باز هم همسرم را انتخاب می‌کنم
- ۳۱ دائم دلم برای همسرم تنگ می‌شود.
- ۳۲ در بسیاری مواقع دلم برای همسرم ضعف می‌رود.
- ۳۳ نمی‌توانم ادیت شدن همسرم را ببینم.
- ۳۴ این که روزی بخواهم همسرم را دوست نداشته باشم من را آزار می‌دهد.

از هر فرصتی استفاده می‌کنم تا همسرم را خوشحال کنم.	۳۶
از همسرم بیزارم.	۳۷
گاهی دلم می‌خواهد همسرم بمیرد.	۳۸
دلم می‌خواهد خودم می‌مردم تا از دست همسرم راحت شوم.	۳۹
دلم می‌خواهد روزی برسد که شاهد بد بختی همسرم باشم.	۴۰
آنقدر از همسرم متنفرم که دلم می‌خواهد هر جا که او هست من نباشم	۴۱

***

پرسشنامه تمایلات خودشیفتگی در روابط زوجی

اغلب احساس می‌کنم درک و فهم همسرم از من پایینتر است.			
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم
کاملاً موافقم			
همسرم به اندازه من قدرت تحلیل مسائل زندگی را ندارد.			
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم
کاملاً موافقم			
فکر میکنم توانایی‌هایی دارم که ورای لیاقت همسرم است.			
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم
کاملاً موافقم			
دوست ندارم همسرم در محافل اجتماعی صحبت کند.			
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم
کاملاً موافقم			
تعامل با همسرم برایم سخت است زیرا فهم بالایی ندارد.			
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم
کاملاً موافقم			
من نیازی نمیدانم با همسرم زیاد مشورت کنم چون خودم بلدم چه باید بکنم.			
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم
کاملاً موافقم			
اکثر موضوعات خانوادگی تحت تصمیمات من انجام می‌شود چون بیشتر بلدم.			
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم
کاملاً موافقم			
اعتقادی به مشورت با همسرم ندارم.			
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم
کاملاً موافقم			
من در جمع و خانواده مجلس گرم کن هستم.			
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم
کاملاً موافقم			
همسرم میدانم که نباید بدون من تصمیم‌گیری کند.			
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم
کاملاً موافقم			
در بعضی رفت و آمدهای خانوادگی شرکت نمیکنم چون سطح آنها از من پایین تر است.			
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم
کاملاً موافقم			
چون فکر می‌کنم آدم بزرگ و مهمی هستم برایم مهم نیست که همسرم در مورد من چه فکری می‌کنند.			
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم
کاملاً موافقم			
سعی میکنم غرورم را جلوی همسرم و خانواده اش حفظ کنم.			
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم
کاملاً موافقم			
همسرم نسبت به قدرت من حسادت می‌کنند.			
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم
کاملاً موافقم			
به خاطر توانمندی‌هایم مورد توجه خانواده همسرم و همسرم هستم.			
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم
کاملاً موافقم			
بدون توجه به اینکه انجام کاری چه اثری بر همسرم دارد کارم را انجام می‌دهم.			
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم
کاملاً موافقم			
همسرم زود به زود از من ناراحت می‌شود.			
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم
کاملاً موافقم			
فکرهای مهمی در سر دارم که همسرم آن را نمی‌فهمد.			
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم
کاملاً موافقم			

بعضی از اعضای خانواده‌ام می‌گویند که خود خواه هستم فقط به خودم فکر می‌کنم.	کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
چون همسر و خانواده‌اش از توانایی‌های فوق‌العاده من خبر دارند به من حسادت می‌کنند.	کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
چون فکر می‌کنم آدم بزرگ و مهمی هستم برایم مهم نیست که همسر درمورد من چه فکری می‌کنند.	کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
سعی میکنم غرورم را جلوی همسر و خانواده اش حفظ کنم.	کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم

***

پرسشنامه عملکرد اجرایی

معمولاً باید دنبال لباس‌هایم، کیفم، کتاب‌هایم و عینکم یا وسایل شخصی‌ام بگردم	کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
اتاق و وسایلم نامرتب است	کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
در انجام کارهای روزمره و تکالیفی که بیش از یک مرحله دارد دچار مشکل می‌شوم	کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
فراموش می‌کنم که در حال انجام چه کاری بودم.	کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
بعضی اوقات وقتی به دنبال کاری می‌روم آن را رها می‌کنم و کار دیگری انجام می‌دهم.	کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
اطرافیان به خاطر کارهای عقب مانده زیاد مرا سرزنش می‌کنند.	کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
کارهایم را ناتمام رها می‌کنم.	کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
در تکمیل کردن و به اتمام رساندن کارهایی که به عهده من است مشکل دارم.	کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
بدون فکر کردن عمل می‌کنم.	کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
بعد اینکه از جمع خارج می‌شوم دیگران به من تذکر می‌دهند چرا حواست به رفتارهایت نیست.	کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
کارهایی که به من محول می‌شود یا کارهای روزمره را در دقایق آخر انجام می‌دهم.	کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
برای اینکه تکالیف و کارهای روزمره‌ام را شروع کنم مشکل دارم.	کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
برای انجام تکالیف روزمره از قبل برنامه‌ریزی نمی‌کنم.	کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم

کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
برای انجام یک کار زیاد ریخت و پاش می‌کنم.				
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
اگر برنامه‌هاییم توسط شخص دیگری نظارت و سرپرستی نشود به مشکل بر می‌خورم.				
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
برای به خاطر داشتن چیزها حتی برای مدت زمان کوتاه مشکل دارم.				
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
نامنظم و در هم بر هم کار می‌کنم.				
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
به دشواری می‌توانم وسایلم را پیدا کنم.				
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
در هر مکانی که می‌روم یک اثری از خودم بجا می‌گذارم.				
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
قبل از عمل به نتایجم فکر نمی‌کنم.				
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
هنگامیکه به یک مسئله می‌چسبم به دشواری می‌توانم به راه‌های گوناگون حل آن فکر کنم.				
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
بی‌نظمی‌های ایجاد شده را رها کردم و دیگران مجبورند آن‌ها را مرتب کنند				
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
اتاق در هم بر همی دارم.				
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
طرح‌های بلندمدت را به اتمام نمی‌رسانم.				
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
دستخط بدی دارم.				
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
باید به طور دقیق مدیریت شوم.				
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
خطاهای مشابه را بارها و بارها تکرار می‌کنم				
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم
چیزهای مشابه را بارها و باره تکرار می‌کنم.				
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً موافقم

کاملاً مخالفم	مخالفم	موافقم	کاملاً موافقم	در زمان‌های نا مناسب صحبت می‌کنم.
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً مخالفم
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	به مشکلات کوچک سریع واکنش نشان می‌دهم.
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً مخالفم
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	نامیدی، توهین یا سرزنش را نمی‌توانم تحمل کنم
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً مخالفم
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	در موقعیت‌های جدید مضطرب و آشفته می‌شوم.
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً مخالفم
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	با تغییرات زندگی آشفته و به هم ریخته می‌شوم
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً مخالفم
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	قبل از تحویل دادن کارهایم اشتباهات را چک می‌کنم
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً مخالفم
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	افکار و ایده‌های خوبی دارم ولی نمی‌توانم آن‌ها را روی کاغذ بیارم.
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً مخالفم
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	به طور مکرر خلقم تغییر می‌کند گاهی افسرده‌ام گاهی شاد.
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً مخالفم
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کارهای زیاد مرا دستپاچه می‌کند.
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً مخالفم
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	مدت زمان لازم جهت اتمام یک کار را کمتر از میزان واقعی آن تخمین می‌زنم.
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً مخالفم
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	برایم سخت است که برای مدت طولانی در جایی بمانم
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً مخالفم
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	اینکه دیگران بخواهند مرتب کارها را به من گوشزد کنند بدم می‌آید
کاملاً مخالفم	مخالفم	نظری ندارم	موافقم	کاملاً مخالفم

***

پرسشنامه عملکرد خانواده

سوال	کاملاً موافقم	موافقم	مخالفم	کاملاً مخالفم
۱.				
۲.				

- ۱ برنامه ریزی فعالیت‌های خانوادگی ما دشوار است، چون ما همدیگر را به درستی درک نمی‌کنیم. (برای پاسخ به سؤالات خانواده خود نه خانواده پدریتان را در نظر بگیرید)
- ۲ ما اکثراً مشکلات روزمره خانواده را حل می‌کنیم.
- ۳ وقتی یکی از اعضای خانواده ما ناراحت باشد، بقیه علت آن را می‌دانند.
- ۴ وقتی در خانواده ما از کسی کاری خواسته می‌شود، باید پی گیر بود تا به انجام برسد.
- ۵ اگر کسی در خانواده ما دچار مشکل شود، سایرین هم درگیر حل آن می‌شوند.
- ۶ ما در هنگام بحران می‌توانیم روی حمایت بقیه اعضای خانواده حساب کنیم.
- ۷ هر گاه یک وضعیت اضطراری پیش می‌آید، نمی‌دانیم چه کار کنیم.
- ۸ گاهی خانه از چیزهای مورد نیاز ما خالی می‌شود.
- ۹ ما از ابراز مهر و محبت به یکدیگر اکراه داریم.
- ۱۰ ما خواستار آن هستیم که اعضا به وظایف خانوادگی خود عمل کنند.
- ۱۱ ما نمی‌توانیم با یکدیگر در باره احساس غم و غصه خود صحبت کنیم.
- ۱۲ معمولاً به تصمیمات خود برای حل مشکلات عمل می‌کنیم.
- ۱۳ علاقه سایر اعضای خانواده وقتی به ما جلب می‌شود که موضوع برای خودشان هم مهم باشد.
- ۱۴ از گفته‌های اعضای خانواده نمی‌توانیم به احساس آنها پی ببریم.
- ۱۵ در خانواده ما وظایف خانگی به تساوی تقسیم نمی‌شود.
- ۱۶ افراد خانواده ما همانگونه که هستند، مورد قبول یکدیگرند.
- ۱۷ در خانواده ما به آسانی می‌توان مقررات خانه را نقض کرد.
- ۱۸ در خانه ما، حرفها بدون کنایه و بی پرده گفته می‌شود.
- ۱۹ بعضی از اعضای خانواده ما خونسرد برخورد می‌کنند.
- ۲۰ ما می‌دانیم در صورت پیش آمدن شرایط اورژانس چه باید کرد.
- ۲۱ ما از تبادل نظر درباره ترس‌ها و نگرانیهای خود پرهیز می‌کنیم.
- ۲۲ برای ما گفتگو درباره احساسهای لطیف دشوار است.
- ۲۳ ما برای پرداخت هزینه مان درد سر داریم.
- ۲۴ معمولاً ما بعد از سعی خانواده برای حل یک مشکل، درباره موفقیت آمیز بودن یا نبودن آن گفتگو می‌کنیم.
- ۲۵ ما بیش از حد به فکر خود هستیم.
- ۲۶ ما می‌توانیم احساس‌های خود را به یکدیگر ابراز کنیم.
- ۲۷ ما درباره رعایت آداب دستشویی و توالت انتظار خاصی از یکدیگر نداریم.
- ۲۸ ما احساس محبت خود نسبت به یکدیگر را نشان نمی‌دهیم.
- ۲۹ اعضای خانواده ما مستقیم و بدون واسطه با همدیگر صحبت می‌کنند.
- ۳۰ هر کدام از ما وظایف و مسئولیت‌های خاصی بر عهده دارد.
- ۳۱ در خانواده ما احساس‌های ناخوشایند زیادی وجود دارد.
- ۳۲ ما برای زدن یا دست بلند کردن روی یکدیگر ضابطه داریم.
- ۳۳ ما فقط وقتی با یکدیگر همراه می‌شویم که منافی در بین باشد.
- ۳۴ برای کاوش در علایق شخصی اعضای خانواده، کم وقت می‌گذاریم.
- ۳۵ غالباً منظور خود را به زبان نمی‌آوریم.

- ۳۶ ما احساس می‌کنیم سایر اعضای خانواده، ما را همان گونه که هستیم، قبول دارند.
- ۳۷ وقتی ما به یکدیگر علاقه نشان می‌دهیم که بتوانیم شخصا از آن بهرمنند شویم.
- ۳۸ ما اکثرا ناراحتی‌های عاطفی اعضای خانواده را رفع می‌کنیم.
- ۳۹ در خانواده ما مهر و عطوفت در درجه دوم اهمیت قرار دارد.
- ۴۰ ما در این باره که هر کسی چه کارهایی را در خانه انجام دهد، گفتگو می‌کنیم.
- ۴۱ تصمیم‌گیری برای خانواده ما دشوار است.
- ۴۲ اعضای خانواده ما فقط وقتی به یکدیگر علاقه نشان می‌دهند که خودشان بتوانند از آن بهرمنند شوند.
- ۴۳ ما با یکدیگر رو راست و بی پرده هستیم.
- ۴۴ ما به هیچ معیار و قاعده‌ای پایبند نیستیم.
- ۴۵ در خانواده ما اگر از کسی کاری خواسته شود، باید به او یاد آوری کرد.
- ۴۶ ما می‌توانیم درباره طرز حل کردن مشکلات تصمیم‌گیری کنیم.
- ۴۷ اگر مقررات خانواده نقض شود، نمی‌دانیم چه انتظاراتی باید داشت.
- ۴۸ در خانواده ما هر اتفاقی را می‌توان انتظار داشت.
- ۴۹ ما مهر و عطوفت خود را نشان می‌دهیم.
- ۵۰ ما با مشکلاتی که با احساسهای اعضای خانواده بازی کند، برخورد می‌کنیم.
- ۵۱ ما با یکدیگر خوب کنار نمی‌آییم.
- ۵۲ ما هنگام عصبانیت با یکدیگر صحبت نمی‌کنیم.
- ۵۳ ما به طور کلی از وظایف خانگی که بر عهده ما گذاشته می‌شود، ناراضی هستیم.
- ۵۴ ما حتی با وجود حسن نیت، در زندگی یکدیگر خیلی دخالت می‌کنیم.
- ۵۵ اعضای خانواده ما برای مقابله با شرایط خطرناک، قواعد خاصی را رعایت می‌کنند.
- ۵۶ ما به یکدیگر اعتماد و اطمینان داریم.
- ۵۷ ما احساسات (غم، شادی، خشم و ...) خود را در خانه راحت و آشکار بروز می‌دهیم.
- ۵۸ رفت و آمد در خانواده ما معقول و منطقی نیست.
- ۵۹ اگر از عمل یکی از اعضای خانواده خوشمان نیاید، به او می‌گوییم.
- ۶۰ ما به راههای گوناگون حل مشکلات فکر می‌کنیم.

Investigate the Validity, Reliability and Standardization of Family Executive Function Scale among Married People

Salman Javanbakht¹ & Zahra Yousefi^{2*}

Abstract

Aim: The aim of this study was to evaluate the validity and reliability of the Family Executive Performance Scale among married people over 18 years of age in Isfahan. Therefore, the research was of contextualization and instrumentation. **Method:** This research was a survey and instrument making. The statistical population of this study consisted of all married men and women over 18 years of age in Isfahan. The statistical sample consisted of 400 men and women who were selected by convenience sampling. The research instruments included the Executive Performance Scale (GIOA, Squid, Guy and Converdie, 2000) and the Spouse Emotional Experience Questionnaire (Ghafarollahi, Yousefi, 1399). Data were analyzed in two parts: descriptive (mean and standard deviation) and inferential (Pearson correlation, Cronbach's alpha and exploratory factor analysis). **Results:** The results showed that internal consistency ($\alpha = 0.75$), retest reliability ($r = 0.450$ and $P < 0.01$) and coordination of questions were appropriate. The frequency distribution for the whole scale and its dimensions was close to the normal distribution. Since a higher score in family executive performance indicates poorer executive performance, the evidence of divergent validity with a scale of negative emotional experience ($r = 0.576$ and $P < 0.01$) showed a positive and significant relationship with the spouse and the results Convergent validity showed a negative relationship between the total score of this scale and the positive emotional experience scale towards the spouse ($r = -0.276$ and $P < 0.01$) and family performance ($r = -0.711$ and $P < 0.01$). And there is a significant negative relationship between executive performance and family executive performance ($r = -0.671$ and $P < 0.01$), which confirms concurrent validity. The results of exploratory factor analysis showed that this scale consists of eight factors, which are: family organization, family planning, family pursuit and perseverance, family emotional control, family working memory, family inhibition, family supervision and family initiation. Also, the correlation of each factor with the total score was significant, which all confirm the validity of the structure of this scale. **Conclusion:** According to these findings, it can be concluded that the executive performance scale has desirable psychometric properties and can be used in the field of education, research and counseling. **Keywords:** *Executive family function, family function, emotional experiences to spouse, psychometric properties*

1. MSc Student in Clinical Psychology Group, Faculty of Educational Sciences, Islamic Azad University, Isfahan Branch (Khorasgan), Isfahan, Iran.

2. *Corresponding author: Assistant professor, clinical psychology group, education and psychology department, Islamic Azad university, Isfahan (khorasgan) branch, Isfahan, Iran.

Email: z.yousefi@khuisf.ac.ir